

Inci
mū p
I Sequ
Qualis
De adbr
Que sur
De obed
De tacit
De bun
De offic
Quāti
Qualit
Qualit
Quom
Prima
nitas a
In nat
Quib
Qualit
Quāti
Quo c
Dedit
Deret
De de
Quo
Deer

00

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

**Incipit prologus regule eremi
mij patris beati Benedicti**

Sequitur tertus regule. De generibus monachorum.	ca. i
Qualis debet esse abbas.	ca. ii
De adhibendis ad consilium fratribus.	ca. iii
Que sunt instrumenta bonorum operum.	ca. iiii
De obedientia.	ca. v
De taciturnitate.	ca. vi
De humilitate.	ca. vii
De officiis diuinis in noctibus.	ca. viii
Quanti psalmi dicendi sunt nocturnis horis.	ca. ix
Qualiter estatis tempore agatur nocturna laus.	ca. x
Qualiter dominicis diebus vigilie agantur.	ca. xi
Quomodo matutinarum sollempnitas agatur.	ca. xii
Primitiis diebus qualiter matutinarum sollempnitas agatur.	ca. xiii
In nataliciis sanctorum qualiter agantur vigilie.	ca. xiiii
Quibus temporibus dicatur Alleluia.	ca. xv
Qualiter diuina opera per diem agantur.	ca. xvi
Quanti psalmi per easdem horas canendi sunt.	ca. xvii
Quo ordine psalmi dicendi sunt.	ca. xviii
De disciplina prelatorum.	ca. xix
De reuerentia orationis.	ca. xx
De decanis monasterii.	ca. xxi
Quomodo dormiant monachi.	ca. xxii
De excommunicatione culparum.	ca. xxiii

Qualis debeat esse modus excoꝛcatōis.	Ca. xxiiij
De grauioribus culpis.	Ca. xxv
De his qui sine iussione abbatis iunguntur excoꝛmunicatis.	Ca. xxvi Communicatos. c. xxvij
Qualiter debeat abbas sollicitus esse circa excoꝛmunicatos.	c. xxvij
De his q̄ sepi⁹ correcti nō emēdauerūt.	c. xxviii.
Si debeant iterum recipi fratres exeuntes de monasterio.	Ca. xxix
De pueris minori etate qualiter corripiant̄.	c. xxx
De cellerario monasterij.	Ca. xxxi.
De ferramentis vel rebus monasterij.	Ca. xxxii
Si quid debeant monachi ppriū habere.	c. xxxiiij
Si oēs equalit̄ debeāt necessaria accipere.	c. xxxiiij
De septimanarijs coquine.	Ca. xxxv
De in firmis fratribus.	Ca. xxxvi
De senibus vel infantibus.	Ca. xxxvij
De hebdomodario lectore.	Ca. xxxviii
De mensura ciborum.	Ca. xxxix
De mensura potus.	Ca. xl.
Quibus horis oporteat reficere.	Ca. xli
Et post completoriū nemo loquatur.	Ca. xliij
De his qui ad opus dei vel ad mensam tarde occurrunt.	Ca. xliij Cant. Ca. xliiij
De his qui excoꝛmunicantur quomodo satisfaci	
De his qui falluntur in oratorio.	Ca. xlv
De his q̄ in aliq̄bus leuib⁹ reb⁹ delinqūt.	c. xlvj
De significanda hora opis dei.	Ca. xlvij

De opere manuum cotidiano.	Ca. xlviii
De obseruatione quadragesime.	Ca. xlix
De fratribus qui longe ab oratorio laborant aut in via sunt.	Ca. l
De fratribus qui nō longe satis pficiscunt.	Ca. li
De oratorio monasterij.	Ca. lii
De hospitibus suscipiendis.	Ca. liii
Si dbeat monach ⁹ lras v ^l eulogias accipe. c. liii	
De vestiarijs vel calciarijs fratrum.	Ca. lv
De mensa abbatis.	Ca. lvj
De artificibus monasterij.	Ca. lvii
De disciplina suscipiendorum fratrum.	Ca. lviii
De filijs nobillim vel pauperum.	Ca. lix
De sacerdotibus qui voluerint in monasterio ha bitare.	Ca. lx.
De monachis peregrinis.	Ca. lxj
De sacerdotibus monasterij.	Ca. lxii
De ordine congregationis.	Ca. lxiii
De ordinando abbate.	Ca. lxiiii
De preposito monasterij.	Ca. lxv
De hostiarijs monasterij.	Ca. lxvj
De fratribus in via dirigendis.	Ca. lxvii
Si fratri impossibilia iniungantur.	Ca. lxviii
Ut in monasterio non presumat alius alium des cendere	Ca. lxix
Ut non presumat quisq ³ passimalium cedere in monasterio.	Ca. lxx

Ut obedientes sint inimicem. ca. lxxij
De zelo bono quē debēt monachi habere. c. lxxij
De eo q̄ non omnis observatio iusticie in hac sic
regula constituta. ca. lxxiij

Summa capitulorum regule. lxxiij

Monachus sic exponitur per ethi-
mologiam. vt sequitur.

Per **M** Miles fortis in demonū impugnatione
Per **O** Obediens et hūilis sine ulla simulatione
Per **N** Nullū habēs proprium in absconsiōe.
Per **A** Amans deū pura cordis intentione.
Per **L** Custos sui ipsius sine peccati pollutōe.
Per **V** Verax in sermonibus et locutione.
Per **S** Simplex vt columba in oī sua actōe

Anima vna in substantia: diuersis
nominibus appellatur. dum enim contemplatur
spiritus est. dum sentit sensus est. dum sapit ani-
mus est. dum intelligit mens est. dum discernit ra-
tio est. dum consentit voluntas est. dum recorda-
tur memoria est. dum membra vegetat anima est. et
mō sapit mō desipit. Hec ysidorus in libro dif-
ferentiarum.

Incipit prologus regle san-
ti Benedicti abbatis.

3
Bisculta o fili precepta
magistri. et inclina aurem cordis
tui. et admonitione pii patris libe-
ter excipe. et efficaciter imple: ut
ad eum per obedientie labore rede-
as: a quo per inobedientie desidiam
recesseras. Ad te ergo nunc meus sermo dirigitur:
quisquis abrenunciatis propriis voluptatibus do-
mino christo pro regi militaturus. obedientie fortissi-
ma atque preclara arma assumis. In primis ut que-
quid agendum inchoas bonum: ab eo perfici instan-
tissima oratione deposcas: ut qui nos iam in filio-
rum dignatus est numero computare: non debeat ali-
quando de malis actibus nostris contristari. Ita
enim ei omni tempore de bonis suis in nobis parendum est
ut non solum ut iratus pater nos aliquando filios exbe-
redet. sed nec ut metuendus dominus: irritatus malis
nostris ut nequissimos servos tradat ad perpetuam
penam: qui eum sequi voluerint ad gloriam.

Diuisio.

Surgamus ergo tandem ali-
quando excitante nos scriptura. ac dicente.
te. Hora est iam nos de somno surgere

Et apertis oculis nostris ad deificum lumē. at
tonitis auribus audiamus: diuina condie clamās
quod nos admoneat vox dicens. Hodie si vocē ei
audierit nolite obdurare corda v̄ra. et iterū. Qui
habet aures audiēdi audiat quid spūs dicat ec
clesiis. Et quid dicit: Venite filij audite me: timo
rem dñi docebo vos. Currite dum lumē vite ha
betis: ne tenebre mortis vos comprehēdant. Et
querens dñs in multitudine ppli sui: cui hec cla
mat oparium suū: iterum dicit. Quis est homo qu
vult vitā et cupit videre dies bonos: Quod si tu
audiens r̄ndear ego. dicit tibi deus. Si vis ha
bere veram et p̄petuam vitā: p̄bibe linguam tua
a malo: et labia tua ne loquātur dolum. Diuertere
a malo et fac bonū: inquire pacē et sequere eam. Et
cum hec feceritis. oculi mei erūt sup vos: et aures
mee ad preces vestras. Et anteq̄ me inuocetis:
dicā vobis ecce adsus. Quid dulcius nobis hac
voce dñi inuitantis. nos fratres charissimū: Ec
ce pietate sua demonstrat nobis dñs viam vite.

Diuisio.

Succintis ergo fide. et ob
seruantia bonorum actuū lumbis
nostris. p̄ducatur euāgelij p̄gam
itineraria eius. vt mereamur eum qui
nos vocauit i regno suo videre. In
cuius regni tabernaculo si volumus habitare. nisi

4

illuc bonis actib' n'ris currať minime puenitur;
S3 interrogem' cū ppheta dñm dicētes ei. Dñe
quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis rege
sect in mōte sc̄to tuo? Post hanc interrogatiōē
fratres dñm audiam' rñdentē ⁊ ostēdentē nobis
viam ipsius tabernaculi. ⁊ dicentē. Qui ingredit'
sine macula: ⁊ opatur iusticiā. Qui loquitur veri
tatem in corde suo. qui non egit dolum in lingua
sua. Qui nō fecit primo suo maluz. qui opprobri
um non accepit aduersus primū suū. Qui mali
gnum diabolum aliqua suadentē sibi. cū ip̄a sua
sione sua. a cōspectibus sui cordis respiciens. de
durit ad nihiluz. ⁊ puulos cogitatus eius tenuit
⁊ allisit ad xpm. Qui timētes dñm de bona obser
uatiā sua. non se reddūt elatos. sed ip̄a in se bona
nō a se posse sed a dño fieri existimātes. opantem
in se dñm magnificāt: illud euz ppheta dicentes.
Non nobis dñe nō nobis: sed nomini tuo da glo
riam. Sicut nec paulus ap̄lus. de p̄dicatiōe sua
sibi aliquid imputauit dicēs. Gratia dei sum id
quod sum. Et iterum ipse dicit. Qui gloriatur in
dño gloriatur. Unde ⁊ dominus in euangelio ait
Qui audit verba mea ⁊ facit ea similabo eum vi
ro sapienti. qui edificauit domū suā supra petras
Venerūt flumina. flauerunt venti et impegerunt
in domū illā. ⁊ nō cecidit: fundata em̄ erat supra
petram. Hec complens dñs: expectat cotidie his

suis sanctis monitis factis nos respondere debe-
re. Ideo nobis propter emendationem malorum huius
vite dies ad inducias relaxantur: dicente aplo. An
nescis quia patientia dei ad penitentiam te addu-
cit: Nam pius dominus dicit. Nolo mortem peccatoris
sed ut conuertatur et viuat.

Quam ergo interrogassemus
dominum fratres de habitatore taberna-
culi huius. audiuiimus habitandi prece-
ptum. Sed et si compleamus habitato-
ris officium: erimus heredes regni ce-
lorum. Ergo preparanda sunt corda nostra et cor-
pora sancte preceptorum obedientie militatu-
ra. Et quod minus habet in nobis natura possibile: ro-
gemus dominum. ut gratie sue iubeat nos adiutori-
um ministrare. Et si fugientes gehene penitus. ad vitam prope-
tuam volumus pervenire. dum adhuc vacat. et in hoc
corpore sumus. et per hanc lucis viam vacat implere cur-
rendum est et agendum modo quod impetuum nobis expediat
Constitutenda est ergo a nobis domini scola fidei: in qua in-
stitutioe nihil asperum nihilque grave nos constituros
speramus. Sed et si quid paululum restrictum dicitate equita-
tis ratione propter emendationem viciorum. et conservationem
caritatis processerit. non ilico pauore pertremis fugias
viam salutis. quam non est nisi angusto initio incipienda
Progressu vero peruersationis et fidei dilatato corde
inarrabili dilectionis dulcedine curritur via magna

toris dei. ut ab ipsius nunquam magisterio. discedentes
in eius doctrina usque ad mortem in monasterio presens
rates. passionibus christi. per patientiam participemus. ut re
qui eius mereamur esse consortes. *Explicit prologus*
Incipit textus regule. De generi
bus monachorum. *La. j*

Monachorum quattu
or esse genera manifestum est. Primum ce
nobarum. hoc est monasteriale: mili
tans sub regla vel abbate. Deinde sim
genus est anachoritarum. i. heremitarum
horum quo conuersionis feruore nonicio. sed monaste
rii probatone diuturna didicerunt contra diabolum multo
rum solacio iam docti pugnare. et bene instructi fractura
et acie ad singularem pugnam heremi securi iam sine con
solatone alterius. sola manu vel brachio contra vicia car
nis vel cogitationum: deo auxiliante sufficiunt pugnare
Tertium hoc monachorum teterrimum genus est sarabait
tarum que nulla regla abbati experientia magna sic au
rum fornacis. sed in plebi natura molliti adhuc opibus
suantes seculo fide. metiri deo per totum non sciunt. Qui
bini aut terni. aut certe singuli sine pastor non dominici
sed suis inclis ouilibus per lege eis est desiderio volupt
tas. cum quecquid putauerit vel elegerit. hoc dicunt san
ctum: et quod noluerit. hoc putant non licere. Quartum hoc
genus est monachorum. quod nominatur girouagum. qui totam

vitam suam p̄ diuersas puincias. ternis aut qua-
ternis diebus. p̄ diuersorū cellas hospitant̄ sem-
per vagi ⁊ nūq̄ stabiles: ⁊ pprijs voluptatibus
et gule illicebzis seruietes: ⁊ p̄ om̄ia deteriores
sarabaitis. De quorū oim̄ horū miserrima cōuer-
satiōe: melius est silere quā loqui. His ergo omis-
sis: ad cenobitarum fortissimū genus disponen-
dum adiunante domino veniamus.

Qualis debet esse abbas. ij.

Abbas qui p̄esse dignus ē
in monasterio: semper meminisse debz
quod dicit̄. ⁊ nomen maioris facti
implere. Xpi em̄ agere vices in mo-
nasterio creditur. q̄ndo ip̄tus voca-
tur prenomine: dicente ap̄lo. Acce-
pistis spiritum adoptionis filiorum: in quo cla-
mamus abba pater. Ideoq; abbas: nihil extra p̄-
ceptus dñi qđ absit. debet aut docere: aut cōstitue-
re vel iubere. Sed iussio eius vel doctrina. fermē-
tum diuine iusticie. in discipulorū mētibus cosp̄-
gatur. Memoz sit semp abbas: quia doctrine sue
vel discipulorū obediētie vtrarūq; reruz in tre-
mendo iudicio dei factēda erit discussio. Sciatoq;
abbas culpe pastoris iucumbere: q̄cquid in om̄i-
bus pater familias utilitatis minus potuerit in-
uenire. Tantū interim liber erit: vt si in quieto vel

Handwritten flourish or signature in the right margin.

6
inobedienti gregi pastoris fuerit omnis diligencia attributa. et morbidis earum actibus vniuersa fuerit cura exhibita: pastor earum in iudicio domini absolutus dicat cum propheta domino. Iusticiam tuam non abscondi in corde meo. veritatem tuam et salutare tuum dixi. Ipsi autem contempnentes. spreuerunt me. Et tunc demum inobedientibus cure sue quibus pena sit eis preualens ipsa mors.

Rego cum aliquis suscipit nomen abbat: duplici debet doctrina suis preesse discipulis. Id est omnia bona et sancta. factis amplius quam verbis ostendere. ut capacibus discipulis. mandata domini verbis proponat. Duris vero corde et simplicioribus. factis suis diuina precepta demonstret. Omnia vero que discipulis docuerit esse contraria: in suis factis indicet non agenda: ne alijs predicans. ipse reprobus inueniatur. Neque illi dicat deus peccanti. Quare tu enarras iusticias meas: et assumis testamentum meum per os tuum: Tu vero odisti disciplinam. et periclisti sermones meos post te. Et qui in fratris tui oculo festucam videbas in tuo trabem non videristi. Non ab eo persona in monasterio discernatur. Non vnus plus ametur quam alius: nisi quem in bonis actibus aut obedientia inuenerit meliorem. Non preponatur ingenuus ex seruitio conuertenti: nisi

27

alia rōnabilis cā existat. Quō si ita iusticia dictan
te abbati visus fuerit. et de culislibz ordine id fa
ciat. Sin alias ppria teneāt loca. quia siue seruus
siue liber. omnes in xpō vnus sumus: et sub vno dño
equalē seruitutis miliciāz batulam? quia non est
apud eum psonarum acceptio. Solūmō in hac
parte apud ipm discernimur. si meliores ab alijs
In opibz bonis et hūiles inueniamur. Ergo equa
lis sit ab eo omibus caritas. vna pbeatur omni
bus fm merita disciplina. In doctrina nāqz sua
Abbas aplicam debet formā illaz semp seruare:
in qua dicit. Argue. obsecra: increpa. l. miscens
temporibus tempora. terroribz blādīmēta. dirū
magistri. piū patris ostendat affectū. Id est indi
sciplinatos et inqetos. debet durū arguere. Obe
dientes aut et mites. et patientes. vt in melius p
ficiant obsecrare. Negligentes aut et cōtempnen
tes. vt increpet et corripiat amonemus. Neqz dis
similet peccata delinquentiū. sz mox vt ceperint
oziri. radicitus ea vt preualet amputet. Memor
periculi Deli sacerdotis de sylo. Et honestiores
quidem atqz intelligibiles animos. prima vel se
cunda amonitione. verbis corripiat. Improbos
aut et duros corde ac supbos. vlt inobediētes. ver
berū vlt corpis castigatiōe. in ipō iicio peti coher
ceat. sciēs scptū. Stultus vobis nō corrigit. et iterū
pente filiū tuū vlr̄ga et liberab aiām ei? a morte.

fr
c
n
t
s
v
m
at
bi
ue

*Definale corrigunt
edrales. y. c.*

Ep. xii. xii. xii. xii.

mici
casu
q̄ de
ritu
sabil
illa m
ipse
diuit
us b
nia d
et sta

L

riam
lore
nesci
Ob
doct
tales
taten

miceis orare. Cum discordantibus ante solis oc-
casus in pacem redire. Et de dei misericordia nū-
q̄ desperare. Ecce hec sunt instrumenta artis spi-
ritualis: que cū fuerint a nobis die noctuq; inces-
sabiliter adimpleta. ⁊ in die iudicii reassignata:
illa merces nobis a dño recompensabitur. quam
ipse promissit. Qd̄ oculus nō vidit: nec auris au-
diuit: nec in coz hominis ascendit: que p̄parauit de-
us his qui diligunt eū. Officina vero vbi hec om-
nia diligenter operemur: claustra sunt monasterij:
⁊ stabilitas in congregatione.

De obedientia. Cap. v

Dignus gradus humilita-
tis est obedientia sine mora. Hec
conuenit his: qui nihil sibi christo-
carius aliquid existimant. propter
seruicium sanctus qd̄ professi sunt
seu propter metū gehenne: vel glo-
riam vltie eterne. Mor vt aliquid imperatū a ma-
iore fuerit: ac si diuinitus imperetur: moram pati
nesciunt in faciendo. De quibus dominus dicit.
Ob auditu auris obediuit mihi. Et iterum dicit
doctorib⁹. Quis vos audit. me audit. Ergo hi
tales relinquentes statim que sua sunt: ⁊ volun-
tatem propriam deserentes. Mor ex occupatis

manibus. ⁊ quod agebāt imperfectus relinquētes
vicino obedientie pede. iubētis vocē factis sequā
tur. ⁊ veluti vno momento predicta magistri ius
sio. ⁊ pfecta discipuli opa: in velocitate timorū dei
ambures coiter citius explicant de quibus ad vi
tam eternaz gradiendi amor incumbit. Ideo an
gustaz vlam arripūt. Vñ dñs ait. Angusta via
est que dūcit ad vitam. Et nō suo arbitrio viuen
tes: vel desiderijs suis ⁊ voluptatibus obediē
tes. sed ambulantes alieno iudicio ⁊ impio: in ce
nobijs degētes abbates sibi pesse desiderāt. Sine
dubio hī tales: illā dñi imitantē sententiā. qua dī
cit. Non veni facere voluntatē meā: sed eius qui
misit me. Sed hec ipa obediētia tūc acceptabilis
erit deo: ⁊ dulcis homib⁹: si qđ iubet. nō trepide
non tarde: non tepide. aut cum murmure. vel cum
responsione nolentis efficiatur. Quia obediētia
que maioribus p̄betur: dō exhibetur. Ip̄e em̄ dī
xit. Quis vos audit: me audit. Et cum bono aīo a
discipulis preberi oportet: quia bylarem dātores
diligat deus. Nam cum malo animo si obedit di
scipulus: ⁊ nō solū ore verū etiā in corde si mur
murauerit. ⁊ si impleat iussione: tamē acceptus
iam nō erit deo: qui cor respicit murmurantis. Et
p tali facto. nullam consequitur gratiā. immo pe
nam murmurantium incurrit. si nō cum satisfacti
one emendauerit.

Et
n
c
r
t
g
v
m
at
bi
ue

D
pt
m
fa
ele
gr
ser
L
loc
re:
sur
uer
oc
bu
pu
II

cit: ostendit nobis omnē exaltationē, genus esse
supbie. Quō se cauere ppheta. indicat dicens. Do
mine non est exaltatum cor meum. neq; elati sunt
oculi mei. Neq; ambulauit in magnis; neq; in mi
rabilibus sup me. Sed quid? Si nō hūiliter sen
tiebas: sed exaltauit aiam meā. Sicut ablactatus
sup matrē suā: ita retribues in aiam meā. Vñ fra
tres si summe hūilitatis volum? culmē attingere
et ad exaltationē illā celestē. ad quā p pntis vite
hūilitatē ascēditur. volum? velociter puenire acti
bus nris ascēditibus. scala illa erigenda est q̄ in
somno iacob apparuit: p quā descendentes et
ascēdētes angeli mōstrabant. Nō aliud sine du
bio descēsus ille et ascēsus a nob̄ intelligit: nisi
exaltatōe descēdere: et hūilitate ascendere. Scala
dō ip̄a erecta nostra est vita in seculo: que hūili
ata corā dño erigitur ad celus. Latera em̄ eiusdē
scale: dicim? nostrū corpus et aiaz. In que latera
diuersos gradus hūilitatis vel discipline. euo
catio diuina ascendendos inseruit.

Hūilitas itaq; gradus
hūilitatis est. si timorem dei sibi
ante oculos semper ponens. obli
uiones omnino fugiat. Et semper
sit memor omnium que precepit de
us: qualiter contemntes deum in gehennam p

mo cordis credat affectu. Humilians se ⁊ dicēs
cum ppheta. Ego autem sum vermis ⁊ nō homo
opprobrium hoīm ⁊ abiectio plebis. Exaltatus
sum ⁊ humiliatus ⁊ confusus. Et item. Bonus
mibi quia humiliasti me: ut discas mandata tua.

¶ **Quartus humilitatis gra**

o dus est. si nihil agat monachus nisi q̄ cō
munis monasterij regula. vel maiorū co
hortantur exempla.

Nonus hūilitatis gra
dus est: si linguā ad loquēdus ph̄
beat monachus: ⁊ taciturnitatem
habens. vsq; ad interrogationem
non loquatur. Monstrante scriptu

ra. Quia in multiloquio. non effugietur peccatū
Et quia vir linguosus. nō dirigetur sup̄ terram.

¶ **Decimus hūilitatis gra**

d dus est. si nō sit facilis ac p̄optus in ri
su: quia scriptū est. Stultus in risu exaltat vocē suā

¶ **Undecimus humilitatis**

v gradus est. si cum loquitur monachus
leuiter ⁊ sine risu. humiliter cum graui
tate pauca verba. ⁊ rationabilia loquatur. Et nō
sit clamorosus in voce: sicut scriptum est. Sapiens
verbis in notescit paucis.

Uodecimus humili

tatis gradus est. si nō solum corde
monachus. sed etiaz corpe huilita
tem vidētibz se semp indicet. i. in
opere. in oratorio. in monasterio. in
orto. in via. in agro vel vbicumq; sedens. ambu
lans. vel stans. inclinato sit semp capite. defixis
in terram aspectibus. reum se omni hora de pec
catis suis tristimās. Jam se tremēdo iudicio dei
presentari estimet: dicens semper illud quod pu
blicanus ille euangelicus. fixis in terram oculis
dixit. Dñe non sum dignus ego pctōr: lenare oca
los meos ad celum. Et iterum cum ppheta. In
curuat' sum ⁊ hūiliatus. vsq; quaq;. Ergo hīs
omnibus humilitatis gradibus ascensis mona
chus mor ad charitatem dei p̄ueniet. Illā que
perfctā foras mittit timorem. Per quā vniuersa
que prius nō sine formidine obseruabat. absq; vl
lo labore. velud naturaliter ex cōsuetudine incipi
et custodire. Non iam timore gehēne. sed amore
xp̄i. ⁊ cōsuetudine ip̄a iam bona. ⁊ delectatōe vir
tutuz que dñs iam operariū suū mundū a vicijs
⁊ peccatis. spiritu sancto dignabit' demonstrare.

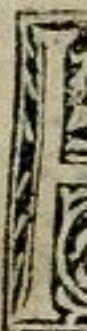
¶ De officijs dñis in noctibz. c. viij.

Vemis tempore idest a

h kalendis nouemb̄ris vsq; in pascha. iuz

ta
su
cto
po
ctio
sch
br
uif
re e
luc

¶

labia
dem
Do
tipho
brofi
bus
tibus
tribus
ter qu
lectio

70
ta consideratio nem rationis. octava hora noctis
surgendum est. vt modice amplius de media no-
cte pausetur: et iam digesti surgant. Quod vero
post vigilias restat: a fratribus qui psalterij vel le-
ctionum aliquid indigent meditandi inseruiant. A pa-
scha autem usque ad supra dictas kalendas nouem-
bris sic temperetur hora vigiliarum agenda. vt p-
uissimo intervallo quo fratres ad necessaria natu-
re creant custodito: mox matutini qui incipiente
luce agendi sunt subsequantur.

¶ Quanti psalmi dicendi sunt noctur-
nis horis

Ca. ix

venis tempore pre-

missio: in primis *Ps* dicat. Deo in ad-
iutorium meum intende. Domine ad adiuuandum me festina. Sic secundo dicendum. Domine

labia mea aperies ter. Et os meum annuntiabit lau-
dem tuam. Cui subiungendus est tertius psalmus. et gloria
Post hunc psalmus nonagesimus quartus cum an-
tiphona. aut certe decantandus. Inde sequatur am-
brosianum. Deinde sex psalmi cum antiphonis. Qui-
bus dictis dicto versu benedicat abbas. et seden-
tibus omnibus in scamnis legatur vicissim a fra-
tribus. in codice super analogium tres lectiones in-
ter quas tria responsoria canantur. Post tertiam vo-
lectionem qui cantat dicat gloriam. Quam dum incipit

67

cantor dicere: mox omnes de sedilibus suis sur-
gāt. ob honorem ⁊ reuerētiā scētē trinitatis. Lo-
dices autē legantur in vigilijs. tam veteris testa-
mēti q̄ noui diuine auctoritatis. Sed ⁊ erpositi-
ones earū que a noiātissimis ortodoris. atq; ca-
tholicis patribus facte sunt. Post has No tres
lectiones cum responsorijs suis. sequātur reliqui
ser psalmi euz alleluia canendi. Post hos: lectio
apostoli sequatur ex corde recitanda. ⁊ versus ⁊
supplicatio letanie. id est hys: ieleyson. ⁊ sic finian-
tur vigille nocturne.

**Qualiter estatis tempore agatur
nocturna laus.** Ca. x

A Pasca autez vsq; ad
kalendas nouembris omnis vt su-
pra dictū est psalmodie cātitas te-
neatur: excepto q̄ lectiones in codi-
ce propter breuitatem nocturnū mī-
nime legantur. Sed pro ip̄is tribus lectionibus
vna de veteri testamēto memoriter dicatur. Quā
breue respōsoriū subsequatur. Et reliqua omnia
vt dictum est impleantur. id est vt nūq̄ minus a
duodecim psalmodiarum quātitate. ad vigilijs no-
cturnas dicantur exceptis tertio. ⁊ nonagesimo
quarto psalmo.

GD
lie a

ctis
tur in
nes.
to re
dum
Po
psal
Po
nes.
quas
instr
lant.
tur a
dine
Inc
dict
bon
lecta
mor

Qualiter dominicis diebus vigi-
lie agantur. La. xi

Dominico die tempe-
rius surgatur ad vigili-
as. In quib⁹
vigilijs teneatur mē-
sura. id est mo-
dulatis vt supra disposuimus ser
psalmis ⁊ versu. Residētibus cun-
ctis disposite ⁊ per ordinem in subsellijs. legan-
tur in codice vt supra diximus quattuor lectio-
nes. cum responsorijs suis. Ubi tantum in quar-
to responsorio. dicatur a cantante gloria. Quam-
dum incipit: mox omnes cum reuerentia surgant
Post quas lectiones: sequantur ex ordine alij ser
psalmi cū antiphonis. sicut anteriores ⁊ versus
Post quas iterum legantur alie quattuor lectio-
nes. cū respōsorijs suis ordine quo supra. Post
quas iterum legantur tria cantica de prophetis: q̄
instituerit abbas. Que cantica cum alleluia psal-
lant. Dicto etiā versu. ⁊ benedicente abbate legā-
tur alie quattuor lectiones de nouo testamēto: or-
dine quo supra. Post quartū autē responsoriū.
Incipiat abbas. hymnū Te deus laudam⁹. Quo
dicto legat abbas lectionem de euangelio. Cum
honore ⁊ tremore stantibus omnibus. Qua per-
lecta: respondeant omnes amen. Et subsequatur.
mox abbas hymnus. te decet laus. ⁊ data benedi-

ctione: incipiant matutinos. Qui ordo vigiliarū
omni tempore. tam estatis q̄ byemis equaliter in
die dñico teneat: nisi forte quod absit tardius sur
gant. ⁊ aliquid de lectionibus breuiandus est aut
responsorijs. Quod tamen oīno caueatur ne pue
niat. Quod si contigerit: digne inde satisficiat
deo in oratorio. per cuius euenerit neglectum.

**Qualiter matutinorum agatur so
lemnitas.** Cap. xij

Matutinis domi
nico die. in primis dicat seragesi
mussertus psalmus sine antipho
na indirectum. Post quem dicatur
quingagesimus. cum alleluia. Post
quem dicatur centesimus septim^{us} decim^{us}. ⁊ seragesi
mus scōs. Inde benedictiones ⁊ laudes. Le
ctio de apocalipsi vna ex corde. ⁊ responsum
ambrosianum. ⁊ versus. canticū de euāgelio. Le
tania ⁊ completum est.

**Qualiter priuatis diebus matuti
ni agantur.** Ca. xij

Rebus aut priuatis ma

**tutinorū solennitas ita agatur. id est ser
agesimussertus psalmus dicatur sine an
tiphona subtrahēdo modice sicut dñica. vt omēs**

occur
catur
suetud
Tertia
gesimu
us. ⁊ se
sim^{us} sep
septua
Sabbat
⁊ cantio
rias. T
suo ex p
Post b
memori
brosian
comple
na nō tr
Oratio
ppter sc
uenti p ip
mitte no
debitorib
tlo. Leter
nis dicit
ra nos a
Qualiter
vigilie

occurrāt ad quinquagesimū. qui cum antiphona dicatur. Post quē alij duo psalmi dicantur scdm cōsuetudinē. Id est. Secūda feria. quintus et xxxv. Tertia feria: quadragesim⁹ secundus. et quinquagesimus sextus. Quarta feria. sexagesimus tertius. et setagesimus quartus. Quinta feria octogesim⁹ septimus. et octogesimus nonus. Sexta feria septuagesimus quintus. et nonagesim⁹ primus. Sabbato autē: centesimus quadragesimus scd̄s. et canticū deutronomij: qd̄ dividatur in duas glorias. Nam ceteris diebus canticū vnūq̄q̄ die suo ex p̄phetis. sic psallit ecclesia romana. dicat. Post b̄ sequant̄ laudes. Deinde lectio vna apli memoriter recitanda: Responsorium: hymnū ambrosianuz: versus. canticū de euāgelio: letania: et completū est. Mane agenda matutina vel vespertina nō transeat aliquando. nisi in vltimo p̄ ordinē. Oratio dñica om̄ibus audientib⁹ dicat̄ a priore. p̄pter scandaloz. spinas que eniri solent. Et conuenti p̄ ipsius orationis sponsonē qua dicūt. Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. purgent se ab huiusmodi vitio. Ceteris vero agendis: vltima ps eius orationis dicat̄. vt ab omnibus respondeat. Sed libera nos a malo.

**Qualiter in sanctorum natalicijs
vigilie agantur.**

Cap. xiiij

b c

¶ In sanctorū festiuitatib⁹

¶ vel omnibus solennitatibus sicut diximus dñico die agendum ita agatur. ecce pto q̄ psalmi: aut antiphone. vñ lectiōes ad ip̄m diē ptinētes dicant. mod⁹ aut supra sc̄pt⁹ teneat.

¶ Quib⁹ t̄p̄rib⁹ alleluia dicat. **L. xv**

Sancto pascha vsq̄

ad penthecostē. sine intermissiōe dicat alla: tā in psalmis q̄ in responsorijs. A pēthecoste aut vsq̄ ad capud quadragesime. omnibus noctibus cū ser posteriorib⁹ psalmis. tā tū ad nocturnos dicat. Om̄i d̄o dñica extra q̄dragesimā: cantica matutini. p̄ma. t̄tia. sexta. nonaq̄ cū alla dicat. Vesp̄a d̄o cū antiphōa. Responsoria d̄o nūq̄ dicant cū alla nisi a pascha vsq̄ ad pēthecostē.

¶ Qualit̄ d̄na opa p̄ diē agant. **C. xvj**

V ait p̄p̄ha septies
¶ In die laudē dixi tibi. Qui septenari⁹
sacrat⁹ numerus a nob̄ sic implebit
si matutini. p̄me. terciē. sextē. nonē
vespe. p̄pletorūq̄ t̄pe n̄re fuit. ¶ of
ficia psoluant⁹. q̄z d̄ h̄is diurnis hor̄ diē p̄p̄ha
Septies in die laudē dixi tibi. Nā de nocturnis
v̄gilij⁹ idē ip̄e p̄p̄ha ait. Media nocte surgebā

ad p̄
creat
tinis
z noc
¶ D

¶ Hym
meū tr
onē tr
ziel. z
ordine
dē hoz
sunt. S
Si d̄o
aris: q̄
Post
soriū a
letania
triū ps
nei sine
dē hoz
¶ Qu

13
ad confitendū tibi. Ergo his tēpōrib⁹ referam⁹ laudes
creatori nō sup iudicia iusticie sue. Id est matu-
tinis. p̄ma. tertia. sexta. nona. vespa. completorio:
z nocte surgamus ad confitendū ei.

¶ Quāti psalmi dicēdi sūt p easdē horas. c. xvij

¶ De nocturnis z

matutinis digessim⁹ ordinem psal-
modie: nūc de sequētib⁹ horis vide-
am⁹. Prima hora dicantur psalmi
tres singillatī: z nō sub vna gloria.

Hymn⁹ eiusdē hore post vsū. de⁹ in adiutoriū
meū intēde: anteq̄ psalmi incipiant. Post expleti-
onē triū psalmoz. recitet lectio vna. vsus. z lry-
ziel. z misse sunt. Tertia ho. sexta z nona. eodem
ordine celebret̄ omino. id est vsus. Hymni earū
dē horarū. tni psalmi. lectō z vsus. lryziel. z misse
sunt. Si maior congregatio fuerit. cū antiphonis.
Si ho minor: indirectū psallant. Vesp̄tina at̄ sin-
aris: quatuor psalmis euz antiphonis terminetur
Post quos psalmos. lectō recitāda est. In respō-
soriū ambrosianū hymnū vsus: cāticū d̄ euāgl̄io
letania: z oō dñica: z misse fiāt. Completorius aut̄
triū psalmoz dictiōe t̄minet. Qui psalmi directi
nei sine antiphona dicēdi sūt. P̄ q̄s hymn⁹ ei⁹
dē hore: lectō vna: vs⁹: lryziel. bñdictō. z misse fiāt.

¶ Quo ordīe psalmi dicēdi sūt. xvij

In primis semp diurnis horis. dicat versus. De^o in adiutorium meum intende. et gloria. Inde hymnus vni^{us} cuiusque hore. Deinde prima hora dnica: dicenda sunt quatuor capitula psalmi centesimi octavi decimi. Reliquis vero horis. id est tertia sexta. et nona. terna capitula supra scripti psalmi centesimi octavi decimi dicantur. Ad primam autem secunde ferie. dicantur tres psalmi: id est primus et secundus et tertius. Et ita per singulos dies ad primam usque ad dnica dicantur per ordinem terni psalmi. usque ad nonum decimum psalmum. Ita sane ut nonus psalmus et septimus decimus. diuidantur in binas glorias. Et sic fiat. ut ad vigilias dnica semper a vicesimo incipiatur. Ad tertiam vero sextam et nonam sede ferie: nouem capitula que residua sunt de centesimo octauo decimo psalmo. ipsa terna per easdem horas dicantur. Erpenso igitur psalmo centesimo octauo decimo duobus diebus. id est dnica et secunda feria: tertia feria. iam ad tertiam sextam. vel nonam psallantur terni psalmi. a centesimo nono decimo. usque ad centesimum vicesimum septimum: psalmi nouem. Quibus psalmi. semp usque ad dnica per easdem horas itidem repetantur. Hymnorum nihilominus. lectio nonum vel versuum dispositione uniformi cunctis diebus seruata. ita scilicet ut semper dnica a centesimo

octa
quatu
psalm
simu
diuer
mo le
vicesi
mo qu
spera
psalm
script
simus
et cent
vero se
quitoc
moru
sozia. l
uimus
psalm
simus.
dine p
super
vigili
sunt ps
antur
forte b
et si m

14
octauodecimo incipiatur. Vespera autē quotidie
quatuor psalmodum modulatione canatur. Qui
psalmi incipiant a centesimo nono. vsq; ad cente-
simū quadragesimū septimū: exceptis his qui in
diuersis horis ex eis sequestratur. id est a centesi-
mo septimodecimo. vsq; ad centesimū septimum
vicesimum. Et centesimo tricesimo tertio. ⁊ centesi-
mo quadragesimo secūdo. Reliqui omnes: in ve-
spera dicendi sunt. Et quia minus veniunt tres
psalmi. ideo diuidendi sunt. qui in numero supra
scripto forciores inueniunt. id est centesim⁹ trice-
simus octauus. ⁊ centesim⁹ quadragesim⁹ terti⁹
⁊ centesimus quadragesimus quartus. cētesim⁹
vero tertiusdecimus quia puus est. cū centesimo
quitodecimo coniūgatur. Digesto ergo ordine psal-
morum vesperinorum. reliqua id est lectiones: respon-
soria. hymni. versus vel cantica: sicut supra taxa-
uimus impleantur. Ad completorium vero idem
psalmi repetantur quotide. id est quartus. nonage-
simus. centesim⁹ tricesimus tertius. Disposito or-
dine psalmodie diurne. reliqui omnes psalmi qui
super sunt. equaliter diuidantur in septem noctiū
vigilijs. parciendo scilicet qui inter eos plures
sunt psalmi. Et duodecim per vnā quāq; constitu-
antur noctem. Hoc p̄cipue cōmonentes: vt si cui
forte hec distributio psalmodi displicuerit. ordi-
net si melius aliter iudicauerit. Dum oimodis id

attēdaſ. vt om̄i hebdomada. pſalteriū ex integro
numero cētum q̄nquaginta plalmorū pſallaſ. ⁊
dñico die ſemp a capite repetat ad vigilias. Quia
nimis iners deuotiōis ſue ſuiciū oſtēdunt mo-
nachi. q̄ min⁹ a pſalterio cū canticis ꝑſuetudina-
rijs. ꝑ ſeptimane circulū pſallūt. Dum legamus
ſctōs ꝑres n̄ros. vno die hoc ſtrenue impleuiſſe:
qđ nos tepidi vtinā ſeptimana integra ꝑſoluam⁹
¶ De diſciplina pſallendi. Cap. xix

Vicq̄ credimus diui-
nā eſſe ꝑntiam. ⁊ oculos dñi in om̄i
loco ſpectari bonos ⁊ malos. max-
ime tñ hoc ſine aliqua dubitatione
credam⁹. cū ad opus diuinū aſſiſti-
mus. Ideo ſemp memores ſim⁹. qđ ait ꝑꝑheta.
Seruite dño in timore. Et iterū. **Pſallite ſapien-
ter. Et in cōſpectu angelorū pſallā tibi. Ergo cō-
ſiderem⁹. qualiter nos oporteat in cōſpectu diuini-
tatis ⁊ angelorū eius eſſe: ⁊ ſic ſtemus ad pſallē-
dum: vt mens noſtra cōcordet voci noſtre.**

¶ De reuerentia orationis. Cap. xx

Icuz hom̄ib⁹ potētib⁹

Ivolum⁹ aliq̄ ſuggerere. nō ꝑſumim⁹ niſi
cū hūilitate. ⁊ reuerētia: quātomoꝑ dño
do vniuerſorū cñ oī hūilitate ⁊ puritatē deuotiōe

ſuppl
te coz
am⁹.
te er a
In cō
ſigno
¶ De

data d
tr: in
eligan
nā. Q
tus fu
tio. ſi e
dign⁹
¶ Qu

¶
ſpoſite
vno lo
viceni
dela i e

75
Supplicādū est: Et nō in mltiloquio: s; in purita-
te cordis ⁊ p̄pūctōe lachrimarū nos eraudiri sci-
am⁹. Et idō breuis debet esse ⁊ pura oꝛo. nisi for-
te et affectu inspiratiōis diuine gratie p̄tendat.
In cōuentu tamē omnino breuietur oratio. ⁊ factō
signo ap̄riore. omnes pariter surgant.

¶ De decanis monastrii

Cap. xxi

S maior fuerit cōgre-
gatio. eligant de ipsis: fratres boni
testionij. ⁊ scē p̄uersatiōis. ⁊ p̄stitu-
ant decani. Qui sollicitudinē gerāt
sup decanias suas ī om̄ib⁹ s̄m mā-
data di. ⁊ p̄cepta abbat̄ sui. Qui d̄cani t̄les elīgā-
tur: in q̄bus secur⁹ abbas p̄ciat onera sua. Et nō
eligant p̄ ordines. s; s̄m vite meritū ⁊ sp̄ie doctri-
nā. Q̄ si q̄sq̄ ex eis aliq̄ forte inflat⁹ supbia rep̄-
tus fuerit reph̄sibil̄. corrept⁹ seml̄ ⁊ itez atq; ter-
tio. si emēdare noluerit. deiciat: ⁊ alt in loco ei⁹ q̄
dign⁹ sit subroget. Et de p̄posito eadē p̄stituim⁹
¶ Quomodo dormiant monachi. Cap. xxii

Ingl̄i p̄ singla lecta dor-
miāt. lectisternia p̄ mō p̄uersatiōis. s̄m di-
spositiōnē abbat̄ sui accipiāt. Si p̄t fieri oēs in
vno loco dormiāt. si at̄ mltitudo nō sinit deni ar b
viceni cū seiorib⁹ q̄ sup cossolliciti sit pauset. Cā
dela ī eadē cella fugit ardeat vsq; m̄c. vestiti dor-

c iij

miant: ⁊ cincti cingulis aut funibus: ⁊ cutellos
ad latus non habeant dū dormiunt. ne forte per
somnia vulnerētur dormientes. Et vt parati sint
monachi semp: ⁊ scō signo absq; mora surgētes
festinēt se inuicē puenire ad opus dei. cū omni
tamen grauitate ⁊ modestia. Adolescētiōes fra-
tres iuxta se nō habeant. lecta: sed pcurti cū seni-
oribus. Surgētes nō ad op^o dei: inuicē se mode-
rate cohortētur. ppter somnolentorū excusatiōes
¶ De excoicatiōe culparū. Cap. xxiiij

Siquis frater contu-
mar: inobediēs aut superbus. aut
murmurās. vel in aliquo contrari^o
existens sancte regule. ⁊ pceptis se-
niorū suorū pemptor reptus fue-
rit. hic fm dñi nostri pceptum amoneatur semel
⁊ scdo secreto a senioribus suis. Si nō emēdaue-
rit: ob iurgetur publice coram omībus. Si nō ne-
q; sic correxerit: si intelligit qualis pena sit excoi-
catio: excoicationi subiaceat. Sin aut improbus
est. vindicte corporali subdatur.

**¶ Qualis debz esse modus excomu-
nicationis. Cap. xxiiij**

Secundum modum cul-
pe: excoicationis. vel discipline. debet ex

16
tendi mensura. Qui culparum modus: in abbaty
pendeat iudicō. Si quis tñ frater in leuiorib² cul
pis inuenitur. a mense p̄cipatōe p̄iuetur. Pri
uati aut a mēse cōsorcio. ista erit ratio. Et in ora
torio psalmū aut antiphonā nō imponat neq; le
ctionē recitet. vsq; ad satisfactionē. Refectiones
aut cibi. post fratrum refectionē. solus accipiat. Et
si verbi gratia fratres reficiūt sexta h̄ ora. ille fra
ter nona. Si fratres nona: ille vespera. vsq; dum
satisfactione congrua veniam consequatur.

¶ De grauioribus culpis. Cap. xxv

S autem frater qui
grauioris culpe nota tenetur. su
spendatur a mēsa simul ⁊ ab orato
rio Nullus ei fratrum in vllō iungat
cōsorcio. neq; in colloquio. Solus
sit ad opus sibi iniunctum. p̄sistens in penitentie
luctu. Sciens illam terribilē apli sentētiam dicen
tis. Traditum h̄mōi hominē sathane. in interitu
carnis. vt spūs saluus sit in die dñi. Tibi autē re
fectionē solus p̄cipiat. mēsurā vel hora qua pre
uiderit ei abbas cōpetere. Nec a quoq; b̄ndicat
transeunte: nec cibus qui ei datur.

¶ De his qui sine iussione abbatis
iungūt se excommunicatis. Cap. xxvj

¶ Quis frater p̄sumpse-

S rit sine iussione abbatis. fratri excomuni-
cato quolibz modo se iungere aut loqui
cum eo. vel mandatum ei dirigere: similem forci-
atur excommunicationis v̄dictam.

¶ Qualiter sollicitus sit abbas circa
excommunicatos. Cap. xxvij

Omnī sollicitudine cu-
raz gerat abbas circa delinquētes
fratres. quia nō est opus sanis me-
dicus. sed male habētibus. Et idō
vti debet om̄ino vt sapiens medi-
cus. imitare quasi occultos consolotores senpe-
tas. id est seniores sapiētes fratres qui quasi se-
crete consolentur fratrem fluctuantem. ⁊ puocēt
eum ad hūilitatis satisfactiōē. ⁊ cōsolētur eum
ne abundantiori tristitia absorbeat. Sed sicut
ait idēz ap̄tus. cōfirmetur in eo caritas. ⁊ oretur
p̄ eo ab om̄ibus. Magna ne em̄ debet sollicitudi-
nē gerere abbas: ⁊ om̄i sagacitate ⁊ industria cu-
rare. ne aliq̄ de ouibus sibi credit] p̄dat. Nouerit
ei se infirmaz curā suscepisse aīaz: nō sup sanas
tyrānidē: ⁊ metuat p̄phete com̄nationē p̄ quē dic-
de? Qd̄ crassum videbat] assumebat]: ⁊ qd̄ debile
erat p̄ciebat]: Et pastoꝝ] boni p̄ium imitet̄ erem-

plū: qui relictis nonagintanouē ouibus in mōti-
bus: abiit vnā ouē que errauerat q̄rere. Cuius in
firmitati in tantū cōpassus est: vt eā in sacris hu-
meri suis dignaret̄ iponef. ⁊ sic r̄portat̄ ad gregē
**¶ De his qui sepius correpti nō emē-
dauerint.** Cap. xxviii

¶ Quis frater frequēte

f correptus p̄ qualibet culpa. si etiā excoi-
catus nō emendauerit: acrior ei accedat
correptō: id ē vt x̄berū v̄dicta in eū p̄cedat. Qd̄
si nec ita correxerit. aut forte qd̄ absit in superbiā
elatus etiā defendere voluerit opera sua. tunc ab-
bas faciat vt sapiēs medic⁹. Si exhibuit fomen-
ta: si v̄nguēta adhortationū: si medicamīa dīnarū
scripturarū: si ad vltimū v̄stionē excoīcatōis vel
plagas v̄rgarū. etiā si viderit nihil suarū p̄ualere
industriā: adhibeat etiā q̄ mai⁹ est suā ⁊ oīm fra-
trū p̄ eo orōnē. vt dñs qui oīa p̄t opet̄ salutē cir-
ca infirmū fratrem. Qd̄ si nec isto mō sanat⁹ fuerit:
tūc s̄a abbas vtat̄ ferro abscisiōis. vt ait ap̄tus.
Auferte malū ex vob. Et iter. Infidel̄ si discedit
discedat. ne vna ouis morbida totū gregē p̄tami
**¶ Si debeant iterum recipi fratres excom-
municati de monasterio.** Capitu. xxix

¶ Rat̄ qui p̄prio vicio egre

f ditur de monasterio. aut p̄icitur: si reuerti

voluerit. spondeat prius omnem emendationem
vicij p quo egressus est. ⁊ sic in vltimo gradu re-
cipiatur: vt ex hoc eius hūilitas cōprobetur. Qd
si denuo exierit. vsq; tertio ita recipiat. Jā nō po-
stea: sciat omnē sibi reuersiōis aditum denegari.

**De pueris minori etate qualiter
corripiantur. Cap. xxx.**

Omnis etas vel intel-

lectus pprias debet habere mēsu-
ras. Idōq; quotiēs pueri v' adole-
scētiōres etate. aut qui minus in-
telligere possunt quāta pena sit ex-
communicationis. hī tales duz delinquent. aut ieiū-
nijs multis affligantur: aut acris verberibus co-
herceantur vt sanentur.

**De cellerario monasterij qua lis
sit. Capitulum. xxxj**

Cellerarius monaste-

rii eligatur de congregatione. sapl-
ens. matus moribus. Sobrius
nō multum edat. Non elatus. non
turbulentus. Non iniuriosus: nō tardus: nō p di-
gus. sed timēs deū. Qui omī cōgregatōi sit sicut
pater. Curā gerat de omībus. Sine iussioe abba-
tis. nichil faciat. Que iubentē custodiat. Fratres

18
nō cōtristet. Si quis autē frater: ab eo forte aliqd
irrationabiliter postulat. nō spernēdo eū cōtristet
sed rationabiliter euz humilitate male petenti de
neget. Aliam suā custodiat. Memor semper illud
aplicum quia qui bene ministraverit. gradum bo
nū sibi acquirit. Infirmorum. infantuz. hospitū
pauperūq; cū omī solitudine curas gerat. Sci
ens sine dubio: quia p his omīb⁹ in die iudicii ra
tionē redditurus est. Omīa vasa monasterij cun
ctamq; substātiā quasi altaris vasa sacrata cō
spiciat. Nihil ducat neglegendum. neq; auaricie
studeat: neq; prodigus sit aut stirpator substātie
monasterij: sed omīa mēsurate faciat: et fm iussio
nem abbatis. Nūilitatez ante omnia habeat. Et
euz substātia nō est que tribuatur: fmo responsio
nis porrigatur bonus. Sicut scriptum est. Ser
mo bonus sup datum optimum. Omīa que ei in
iunxerit abbas: ipē habeat sub cura sua. A quib⁹
eum p̄hibuerit: nō presumat. Fratribus cōstitutā
annonā sine aliquo typo vel mora offerat. vt non
scādalizentur. Memor diuini eloquiū qd mereat.
qui scādalizauerit vnū de pusillis ist]. Si maior
fuerit p̄gregatio. solatia ei dent a qbus adiutus
equo animo impleat officium sibi cōmissum. Ho
ris competentibus dentur que danda sunt: et pe
tantur que petenda sunt: vt nemo perturbetur ne
q; contristetur in domo dei.

De ferramentis vel rebus monasterij.
Capitulum .xxxij

Substantia monaste

rij. In ferramentis vel vestibus seu quibuslibz rebus. pvideat abbas fratres. de quozū vita ⁊ moribz secur? sit. ⁊ eis singls vt vtile iudicauerit. signet custodiēda atq; recolligēda. Et qb? abbs breuē teneat. vt dū sibi in ipā assignata fratres vicissim succedunt sciat qd dat aut qd recipit. Siq; sāt sordide aut negligenter res monasterij tractauerit: corripatur. Si nō emēdauerit discipline regulari subiaceat.

Si debeant monachi proprium aliquid habere.
Cap. xxxij

Recipue h' viciuz pe

clare radicit? aputef de mōasterio. ne q; s psumat aliqd dar aut recipere sine iussōe abbat; nec aliqd hēre p priū: nullā oīno rez. neq; codicē: neq; tablas. neq; graphiū. s; nūb; oīno: q; ppe qb? nec corpa sua. nec volūtates licz in ppria habent ptate. Dīa nō necessaria a p̄re monasterij spare. Nec qcq; liceat hēre. qd abbas nō dederit. aut p̄miserit. Dīa q; oīb; sint coīa. vt scriptū est. Nec

minim
rent in
cōtrist
cienter
merces
ne alic
infirm
deū ⁊ t
m̄s qu
me iuu
esus: i
datur.
solito
bati n
firmi: q
lis del
De

Infirmorum cura ante
omnia et sup̄ omnia adhibenda est. ut
sicut reuera christo: ita eis seruiatur.
Quia ip̄e dixit: Infirmus fui: et vi-
sitastis me. Et q̄d fecistis vni de his
minimis mihi fecistis. Sed et ip̄i infirmi conside-
rent in honore dei sibi serui: et nō sup̄fluitate sua
cōtristēt fratres suos seruientes sibi. Qui tamē pa-
cienter portandi sunt: quia de talibus copiosior
merces acquiritur. Ergo cura maxima sit abbati-
ne aliquā negligentia paciātur. Quibus fratribus
infirmis sit cella sup̄ se deputata: et seruitor timēs
deū et diligēs ac sollicitus. Balnearū vsus infir-
mis quotiens expedit offerat. Sanis autē et maxi-
me iuuenibus: tardius cōcedatur. Sed carniū
esūs: infirmis oīno debilibusq; preparatiōe conce-
datur. At vbi meliorati fuerint a carnibus more
solito omēs abstineāt. Cura autē maxima sit ab-
batine a cellerariis aut seruitoribus negligant in-
firmis: quia ad ipsum respicit. quicquid a discipu-
lis delinquitur.

De senibus vel infantibus. c. xxxvij

In ipsa natura hūa-
na trabatur ad misericordiam in hīs eta-
tibus senū videlicet et infantum: tamen
et regule auctoritas eis prospiciat. Cōsi-

deretur semper in eis inbecillitas: et nullatenus
eis districtio regule teneatur in alimentis: sed sit in
eis pia consideratio, et preueniant horas cano-
nicas.

De hebdomada
rio lectore. xxxviii

Mensis fratrum edentium lectio desse non debet, nec fortui-
tu casu qui arripuerit codicem lege-
re audeat ibi, sed lecturus tota heb-
domada: dominica ingrediatur: Qui in-
grediens post missas et comunione: petat ab omni-
bus pro se orari, ut auertat ab ipso deus spiritum elati-
onis. Et dicatur hic versus in oratorio tertio ab
omnibus: ipso tamen incipiente, Domine labia mea aperies
et os meum annuntiabit laudem tuam. Et sic accepta be-
nedictione ingrediatur ad legendum. Summumque
silentium fiat ad mensam: ut nullius musitatio vel
vox nisi solius legentis ibi audiatur. Que vero ne-
cessaria sunt comedentibus et bibentibus sic sibi inui-
cem ministrent fratres: ut nullus indigeat petere
aliquid. Si quod tamen opus fuerit: sonitu cuiuscumque
signi potius petatur quam voce. Nec presumat sibi
aliquis de ipsa lectione, aut aliunde quicquam refer-
re: ne detur occasio: nisi forte prior pro edificatione
ne voluerit aliquid breuiter dicere. Stater autem

habitar
monent

Qu

estatis
net usq
deat. Qu
aut estat
et in abb
atq; disp
unt frat
aut septe
nona sem
pascha: a
agatur. v
sed luce a
pore siue
peretur: v

Ut p

o f
h

habitant. ⁊ non murmurent. Hoc ante omnia am-
monentes: vt absq; murmuratione sint fratres.

¶ Quibus horis optet reficere. c. xli

Sactopasca vsq; ad

penthecosten: ad sextaz reficiāt fra-
tres. ⁊ ad serā cenent. A pēthecoste
aut tota estate si loboꝝes agrozum
nō habent monachi: aut nimietas

estatis non pturbat eos. quarta ⁊ sexta feria ieiu-
nēt vsq; ad nonā. Reliquis diebns ad sextā pran-
deāt. Que prandij sexta. si opa in agris habuerit
aut estatis feruor nimius fuerit. continuāda erit
⁊ in abbatis sit puidētia. Et sic omnia temperet
atq; disponat: qualiter anime saluētur. ⁊ qđ faci-
unt fratres. absq; murmuratiōe faciāt. Ab idibꝰ
aut septembris vsq; ad caput quadragesime: ad
nonā semp reficiāt. In quadragesima vō vsq; ad
pascha: ad vesperam reficiāt. Ipsa tñ vespera sic
agatur. vt lumine lucerne nō indigeāt reficiētes:
sed luce adhuc diei omnia cōsumētur. Sed ⁊ oī tē-
pore siue prādij siue cene: refectionis hora sic tē-
peretur: vt cum luce fiant omnia.

¶ Ut post ppletoriū nēo loquat. lxxliij

Ani tēpre silentiū debēt

- o studere monachi: maxime tam nocturnis
horis. Et ideo omni tpe siue ieiunij siue

o ij

S32d
siue p
re.

si tps. fuerit prandij. mox vt surrexerint a cena. se
deant oēs in vno loco: ⁊ legat vn⁹ collatiōes vel
vitas patrū. aut certe aliud quod edificet audiēs
tes. Non autem eptaticum aut regum: quia infir
mis intellectib⁹. non erit vtile illa hora hanc scri
pturas audire. Aliis vero horis legantur. Si au
tem ieiunij dies fuerit: dicta vespera paruo inter
uallo. mox accedant ad lectionem collationū vt
dirimus: ⁊ lectis quattuor aut quinque folijs. vel
quantum hora permittit. omnibus in vnū occur
rentibus. per hanc moram lectionis. si quis forte
in assignato sibi comisso fuerit occupatus. occur
rat. Omnes ergo in vnum congregati compleant
⁊ creantes a completorio: nulla sit licētia denuo
cuiq̄ loqui aliquid. Quod si inuentus fuerit quis
quā hāc preuaricari taciturnitatis regulā: graui
ori vindicte subiaceat. Excepto si necessitas ho
spitum superuenerit: aut forte abbas alicui aliqd
iusserit. Quod tamen ⁊ ipsum cum summa gra
uitate. ⁊ moderatione honestissime fiat.

¶ De hijs qui ad opus dei vel ad mē
sam tarde occurrunt. Cap. xliij

In horam diuini officij

¶ mox vt auditum fuerit signum relictis

hebd
at le
te gra
coqu
Strat
tent: s

vno m
pulme
Et si
addat
suffici
cene.
a cello
si labo
testate
mota p
indige

hebdomadarius accipiat mixtum prout incipi
at legere propter communionem sanctam: et ne forte
te graue sit ei ieiunium sustinere. Postea autem cum
coquine hebdomadarius et seruatoribus reficiat
fratres autem non per ordinem legant: aut cano
tent: sed qui edificent audientes.

De mensura ciborum. Cap. xxxix

Sufficere credimus ad

refectionem quotidianam tam ser
te quam none omnibus mensibus co
cta duo pulmentaria: propter diuer
sorum infirmitates. Ut forte qui ex
vno non potuerit edere: ex alio reficiat. Ergo duo
pulmentaria cocta fratribus omnibus sufficiant.
Et si fuerint inde poma aut nascentia leguminum
addatur et tertium. Panis libra una propensa
sufficiat in die: siue una sit refectio: siue prandium et
cene. Quod si cenaturi sunt: de eadem libra tertia pars
a cellerario reseruetur reddenda cenaturis. Quod
si labor forte factus fuerit maior: in arbitrio et po
testate abbatis erit: si expediat aliquid augere. Re
mota pro omnibus crapula: ut nunquam subrepat monacho
indigeries. Quod nihil sic est contrarium omni christiano

diij

quomō crapula. Sicut ait dñs noster. Videte ne
grauētur corda vestra ī crapula ⁊ ebrietate. Pu
eris v̄o minori etate. nō eadem fuetur quantitas
sed minor quā maioribus. Fuata in om̄ibus par
citate. Carnium v̄o quadrupedū oīno ab om̄ib⁹
abstineat comestio: p̄ter oīno debiles ⁊ egrotos.
¶ De mensura potus. Cap. xl

Vnusquisq; p̄prie do
nū habet ex deo: Alius sic: alius ve
ro sic. Et ideo cū aliqua scrupulosi
tate a nobis mensura victus alio
rum cōstituitur. Tamē infirmorum

cōtuentes inbecillitatē: credimus em̄nā vini per
singulos sufficere per diē. Quibus aut donat de
us tollerantiam abstinentie: p̄prie se habiturōs
mercedem sciāt. Qū si aut loci necessitas. v̄l labor
aut ardoz estatis amplius poposcerit. in arbitrio
prioris cōsistat. Cōsiderās in om̄ibus: ne subre
pat facietas vel ebrietas. Licet legam⁹ vinū om
nino monachoz nō esse. Sed quia nostris tēpori
bus id monachis psuaderi nō potest: saltem vel
hoc consentiamus. vt nō vsq; ad facietatez biba
mus. sed partius: quia vinū apostatare facit eti
am sapientes. Ubi autē necessitas loci exposcit.
vt nec sup̄ascripta mēsura inueniri possit. s; m̄
tominus: aut ex toto nihil: benedicant deū qui ibi

oibu
tioe c
uenia
tur. L
am p
oīno p
curre
mus
gligen
atur a
to op
autem
bere st
dīa su
manea
mīat:
detur
nec to
urnis
⁊ gloz
non o
tino p
psaller
bas li

oibus. quelibz fuerit in manibz sūma cū festina-
 tiōe currat. Quz grauitate tñ. vt nō scurrilitas in-
 ueniat fomitem. Ergo nihil operi dei prepona-
 tur. Qz si quis ad nocturnas vigiliās. post glori-
 am psalmi nonagesimi quarti. Quem ppter hoc
 oīno protrahendo z morose volum' dici non oc-
 currerit. nō stet in ordine suo in choro. Sed vlti-
 mus omnium stet: aut in loco quem talibus ne-
 gligentibus seorsum constituerit abbas. vt vide-
 atur ab ipso. vel ab omnibus: vsqz dum comple-
 to opere dei. publica satisfactione peniteat. Ideo
 autem eos in vltimo aut seorsum iudicamus de-
 bere stare. vt visi ab omnibus. vel pro ipā verecū-
 dia sua emendentur. Nam si foris oratorium re-
 maneat erit forte talis qui se aut re collocet z doz-
 miat: aut certe sedeat foris vel fabulis vacet: ne-
 detur occasio maligno. sed ingredatur intus: vt
 nec totum perdat: z de reliquo emendetur. ¶ Di-
 urnis autem horis. qui ad opus dei post versus
 z gloriam primi psalmi. qui post versum dicitur
 non occurrerit: lege qua superius diximus in vlti-
 mo stet loco. ¶ Nec presumat sociari choro
 psallentium vsqz ad satisfactionem: nisi forte ab-
 bas licentiam dederit permissione sua. ¶ Ita

no

d iij

de ne
 e. Pu
 antitas
 is par
 omibz
 protos.
 ap. xl
 DO
 ius ve
 pulosi
 s alio
 nozum
 mi per
 nat de
 ituros
 labor
 bitrio
 subre
 nū om
 tēpori
 em vel
 z biba
 ct et
 oscit.
 sz ml
 aut ibi

tamē vt satisficiat reus ex hoc. Ad mensam autē
qui ante versum nō occurrerit: vt simul omnes di-
cāt versum ⁊ orēt: ⁊ sub vno omnes accedant ad
mensam. Qui p negligētias suā aut p viciuz aut
ex tarditate nō occurrerit. vsq; ad scđam vicē p
pter hoc corripatur. Si denuo nō emendauerit.
non permitatur ad mense comunis participatio-
nem. Sed sequestratus a cōsortio oīm reficiat so-
lus. sublata ei portioe sua vini: vsq; ad satisfi-
onē ⁊ emēdationem. Similiter autē paciatur: qui
ad illū versuz nō fuerit presens. qui post cibū dē
Et ne quis presumat añ statutā horā: aut postea
quicquā cibi aut potus psumere. S; si cui offerē
aliquid a priore ⁊ accipere renuerit: hora qua de-
siderauerit. hoc qđ prius recusauit. aut aliud oī-
no nō accipiat. vsq; ad emēdationez congruam.
De his qui excommunicantur quomodo
modo satisficiant. Cap. xliiij

Cui pro grauioribus
culpīs ab oratorio ⁊ a mensa exco-
municat: hora qua opus dei in ora-
torio celebratur: ante fores oratorii
prostratus iaceat nihil dicens: nisi
tantum posito in terra capite. pro-
nus omniuz ereuntius de oratorio pedibus. Et
hoc tam diu faciat. vsq; dum abbas iudicauerit

satisfactum esse. Qui dum iussus ab abbate ve-
 nerit: prouoluat se ante pedes ipsius abbatis: de-
 inde oim vestigijs fratru. vt orēt p eo. Et tūc si
 iusserit abbas: recipiatur in choro. vel or die quo
 abbas decreuerit. Ita plane. vt psalmū aut lecti-
 onem. vel aliud quid. nō presumat in oratorio im-
 ponere: nisi iterū abbas iubeat. Et oimibus horū
 dum completur opus dei. piciat se in terra in lo-
 co quo stat: et sic satisfaciāt: vsq; dum ei itez iube-
 at abbas. vt quiescat tā ab hac satisfactioe. Qui
 pro pro culpis leuibz excoicantur tantū a mēsa
 in oratorio satisfaciāt. vsq; ad iussionez abbatis.
 Et tam diu hoc pficiāt: vsq; dum benedicat. et di-
 cat sufficit.

De his qui fallūt in oratorio .xlv

S quis dū pnuntiat
 psalmum. aut respōsoriū. aut ānas
 v̄l lectionē fallit. nisi p satisfactio-
 nē corā oimibus ibi hūiliatus fue-
 rit. maiori v̄dicte subiaceat. Qui p-
 pe qui noluit hūilitate corrigere. qđ negligentia
 deliquit. Infantes vero: pro tali culpa vapulent

**De his qui in aliq̄bus leuibz re-
bus delinquant. Cap. xlvj**

Quis dū in labore quo

uis: in coquina: in cellario: in ministerio

in pristino in orto in arte aliqua bus laborat. vñ
in quocunq; loco aliquid deliquerit. aut fregerit
quippiam. aut pdiderit. vel aliquid excesserit vbi
vbi: ⁊ non veniens cōtinuo ante abbatem vel cō-
gregationē ipse vltro satisfecerit. ⁊ prodiderit deli-
ctum suum: dum per alium cognitum fuerit ma-
iori emēdationi subiaceat. Si anime vero pecca-
ti causa fuerit latens: tantū abbati aut spiritali-
bus senioribus patefaciat: qui sciant curare sua
vulnera: ⁊ aliena nō detegere aut publicare.

¶ De significanda hora operis dei.

Cap. xlvij

Nantianda hora ope-

ris dei. die noctuq; sit cura abbati
aut ipse nūtiare: aut tali sollicito fra-
tri inungat hanc curam: vt omnia

horis competētib; compleantur. psalmos au-
tem vel antiphonas. post abbatē ordine suo quī-
bus iussum fuerit imponant. Cantare autē aut le-
gere nō presumat: nisi qui potest ipsius officiū im-
plere. vt edificētur audientes. Qd cū humilitate
⁊ gravitate ac tremore fiat. ⁊ cui iusserit abbas.

¶ De ope manuū quotidiano. xlvijij

Liositas inimica est ani-

me. Et ideo certis temporibus occupas

ri debent monachi in labore manuum: certis iterum
 horis in lectione divina. Ideoque hac dispositioe
 credimus utraq; tempora ordinari: id est ut a pascha
 usque ad kalendas octobris: a mane exeuntes a pri
 ma. usque ad horam pene quartam. laborent quod ne
 cessarium fuerit. Ab hora autem quarta. usque ad
 horam quasi sextam: lectioni vacent. Post sextam
 autem surgentes a mensa: pausent in lectis suis
 cum omni silentio. Aut forte qui voluerit legere.
 sibi sic legat. ut alium non inquietet. Et agatur
 nona temperius. mediante octava hora. Et ite
 rum quod faciendum est. operentur usque ad ve
 speram. Si necessitas loci aut paupertas exegerit.
 ut ad fruges colligendas per se occupentur:
 non contristentur: quia tunc vere monachi sunt.
 si labore. manuum suarum vivunt: sicut et pa
 tres nostri et apostoli. Omnia tamen mensurate fi
 ant propter pusillanimes.

Kalendis autem

octobris usque ad caput quadra
 gesime usque ad horam secundam
 plenam lectioni vacent. Hora se
 cunda. agatur tertia. Et usque ad hora
 nona omnes in opus suum laborent.
 quod eis iniungitur. Facto autem primo signo ho

re none disiungant se ab opere suo singuli: et sint parati dum secundum signum pulsauerit. Post refectio- nem autem, vacent lectionibus suis aut psalmis.

¶ In quadragesime ve

ro diebus, a mane usque ad tertiam plenam lectionibus suis vacent: et usque ad decimam plenam, operentur quod eis iniungitur. In quibus diebus quadragesime, accipiant

omnes singulos codices de biblioteca: quos per ordinem ex integro legant. Qui codices: in caput quadragesime dandi sunt. Ante omnia sane de- putentur unus aut duo seniores qui circueant mo- nasterium horis quibus vacant fratres lectioni: et videant ne forte inueniatur frater accidiosus qui vacet ocio aut fabulis, et non est intentus lecti- onis: et non solum sibi inutilis est: sed etiam alios di- stollit. Hic talis si quod absit reprobatus fuerit: corripi- atur semel et secundo. Si non emendauerit: correctioni regulari subiacet, taliter ut ceteri metum habeant. Neque frater ad fratrem iungatur horis incompeten- tibus: Dominico die lectioni vacent omnes, exceptis his qui variis officis deputati sunt. Si quis ve- ro ita negligens et desidiosus fuerit, ut non velit aut non possit meditari aut legere, iniungatur ei opus quod faciat, ut non vacet. Fratibus infirmis vel delicatis, tale opus aut ars iniungatur, ut nec oct

bu
Desce
viresco
rurca
C

osi sint. nec violētia laboris opprimātur. vt effu-
gētur. Quoz inbecillitas ab abbe p̄siderāda est.
¶ De obfuaatiōe quadragesime. xlix

Licet omni tempore
vita monachi. quadragesime obser-
uationem debet habere. tamē quia
paucorum est ista virtus: ideo sua-
demus istis diebus quadragesime

omni puritate vitam suaz custodire: omnes pari-
ter negligentias aliorum temporum his diebus
sc̄tis diluere. Quod tūc digne fit: si ab om̄ibus vi-
cis nos temperem. Orationi cum fletibus: lecti-
oni ⁊ compunctioni cordis: atq; abstinentie ope-
rā demus. Ergo his diebus augeam⁹ nobis ali-
quid ad solitum pensum fuitutis nostre. oratōes
peculiares: ciborum ⁊ potus abstinentiā. ⁊ vnus-
quisq; supra mensurā sibi indictā. aliquid pp̄ria
voluntate cum gaudio sc̄ti spiritus offerat deo.
Id est subtrahat corpori suo. de cibo. de potu. de
sompno. de locacitate: de scurrilitate ⁊ cum spiri-
tualis desiderij gaudio. sanctuz pascha expectet
Hoc ipsuz tamen quod vnusquisq; offert. abbati
suo suggerat: ⁊ cum eius fiat orōne ⁊ voluntate:
quia quod sine voluntate patris spiritualis fit.
p̄sumptioni deputabitur ⁊ vane gl̄ie. nō mercedi
Ergo cū voluntate abbatis. om̄ia agenda sunt.

De fratribus qui longe ab oratorio laborant aut in via sunt. Cap. l

Fratres qui omnino longe sunt in labore. aut in via et non possunt occurrere hora competenti ad oratorium: et abbas hoc prope pendit quia ita est: agant ibidem opus dei ubi

operantur. cum tremore divino flectentes genua. Similiter qui in itinere directi sunt non eos pretereant hora constituta. sed ut possunt agant sibi: et futuris pensum non negligant reddere.

De fratribus qui non longe satis proficiscuntur. Cap. li

Fratres qui pro quouis responso proficiscuntur. et ea die sperant reverti ad monasterium. non presumant foris manducare. etiam si omnino a quouis rogentur. nisi forte ab abbate suo eis precipiat. Quod si aliter fecerint: excommunicentur.

De oratorio monasterij. Cap. liij

Oratorium hoc sit quod dicitur. nec ibi quicquam aliud geratur aut condatur. Expleto opere dei. omnes eius

summo silentio creāt. Et agatur reuerētia deo: ut frater qui forte sibi peculiariter vult orare. nō impediatur alteri? improbitate. Sed et si alter vult forte sibi secretius orare: simpliciter intret. et oret Non in clamosa voce. sed in lacrimis et intentiōe cordis. Ergo qui simile op? nō facit: nō pmittat expleto opere dei remorari in oratorio sicut dictum est: ne alij impedimentum pactantur.

¶ De hospitibus suscipiēdis. Ca. liij

Omnēs superuenien-

tes hospites. tanq̄ xp̄s suscipiant quia ipse dicturus est. Hospes fui: et suscepistis me. Et omib? cōgru? honor exhibeat: maxime tñ dome- sticis fidei. et pegrinis. Et ergo nūciatus fuerit hospes: occurrat ei a priore vel a fratribus cum omī officio caritatis. Et primitus orēt pariter. et sic sibi socientur in pace. Quō pacis osculum nō prius offerat. nisi oratiōe p̄missa: ppter illusiōes diabolicas. In ip̄a aut salutiōe: omnis exhibeatur humilitas. Omībus veniētibus siue discedētibus hospitib? inclinatio capite. vel p̄strato oī corpe in terra. xp̄s in eis adoret: qui et suscipitur Suscepti autem hospites ducantur ad orationē **¶** Et postea sedeat cum eis prior. aut cui iusserit ip̄e. et legatur corā hospite lex dīna ut edificet

et post hec, omnis ei exhibeatur humanitas. Ieiunium a priore frāgatur ppter hospites, nisi forte p̄cipuus sit dies ieiunii, q̄ non possit violari. Fratres autem cōsuetudines ieiuniorum p̄sequatur. **A**quā in manibus, abbas hospitibus det. **M**edes vero hospitibus om̄ibus, tam abbas, quam cuncta congregatio lauet. Quibus lotis: dicant hunc versum. **S**uscepimus deus misericordiā tuā in medio templi tui. **P**auperum ⁊ peregrinorum maxime susceptioni om̄is cura solicite eribeatur quia in ip̄is xp̄s magis suscipitur. **N**az diuitum terror: ip̄e sibi erigit honorem. **C**oquina abbatis ⁊ hospitum p̄ se sit: vt in certis horis supuenientes hospites: qui nunq̄ desunt manasterio, nō inquietent fratres. **I**n quas coquinas, ad annus ingrediatur duo fratres: qui ipsum officiū bene impleāt. Quibus vt indigent solacia āministrantur eis: vt absq̄ murmuratiōe s̄uiāt. **E**t iterū quando occupationē minorem habent: ereant vbi eis imperatur in opera. **E**t non solum in ip̄is: sed in omnibus officiis monasterii, ista sit cōsideratio: vt quando indigent solacia, āministrētur eis. **E**t iterum quādo vacāt, obediāt imperāti. **I**tē ⁊ cellam hospitum habeat assignatam frater, cui⁹ animam timor dei possideat, vbi sint lecti strati sufficienter, ⁊ domus dei a sapientibus sapienter āministratur. **H**ospitibus aut̄ cui non precipitur, nul

lat
ue
⁊ p
re
T
el

p̄cep
ei q
lud
scri
lud
fuer
ter p
T

sider

latenus societur: neq; colloquatur. Sed si obuia
uerit aut viderit, salutatis humiliter vt dictus est
z petita benedictione ptransseat: dicens non lice
re sibi colloqui cum hospite.

Si debeat monachus litteras vel
eulogias accipere. Cap. liii

Nullatenus liceat mo
nacho neq; a parētibus suis, neq;
a quoq; hominuz, nec sibi inuicem
litteras aut eulogias, vel quelibet
manuscula accipere aut dare: sine
pcepto abbatis sui. Qd si etiā a parētibus suis
ei quicq; directū fuerit: non presumat suscipere il
lud: nisi prius indicatum fuerit abbati. Qd si ius
serit suscipi in abbatis sit potestate, cui iubeat il
lud dari. Et nō cōtristetur frater cui forte directū
fuerat, vt nō detur occasio diabolo. Qui autē ali
ter presumpserit: discipline regulari subiaceat.

De vestiarijs ve calciarijs. Cap. lv

Estimēta fratribus
fm locorū qualitatem vbi habitāt
vel aerum temperiez dētur, quia in
frigidis regionib; amplē indigeēt
in calidis nō minus. Nec ergo cō
sideratio, penes abbatem est. Nos tamen medio

tribus locis sufficere credimus monachis p̄ sin-
gulos cucullam ⁊ tunicā. Cucullā in h̄veme vil-
losam. In estate puram aut vetustam. Et scapu-
lare: p̄pter opera. Indumēta pedū: pedules ⁊ ca-
ligas. De quarū rerum oīm colore. aut grossitudi-
ne nō causentur monachi: s̄z quales inueniri pos-
sunt in puincia qua habitant. aut qđ vilius com-
parari potest. Abbas autē de mensura provideat.
vt nō sint curta ip̄a vestimēta vtentibus ea: s̄z mē-
surata. Accipiētes noua. vetera sp̄ reddāt in p̄nti
reponēda in vestiario ad pauperes. Sufficit em̄
monacho duas tunicas ⁊ duas cucullas habere
p̄pter noctes ⁊ p̄pter lauare ip̄as res. Ias qđ su-
pra fuerit. supfluus est: amputari debet. Et pedu-
les. ⁊ quodcunq; est vetustum. reddant dum acci-
piunt nouum. Femozalia h̄i qui in via dirigun-
tur de vestiario accipiant. Qui reuertētes: lota
sibi restituant. Et cuculles ⁊ tunice. sint aliquāto a
solito quas habēt modice meliores. Quas creū-
tes in via. accipiant de vestiario: ⁊ reuertentes re-
stituant: Stramenta autē lectorum sufficiāt. mat-
ta. sagum. lena ⁊ capitale. Que tamen lecta fre-
quenter ab abbate scrutanda sunt. propter opus
peculiare ne inueniatur. Et si cui inuentum fue-
rit quod ab abbate nō acceperit. grauissime disci-
pline subiaceat. Et vt hoc vitium peculiare radi-
citus amputetur: dētur ab abbate oīa que sunt

28
necessaria. Id est cuculla tunica pedules calige:
brachile. cultellus / acus / grafium / mapula / tabu
le: vt omnis excusatio auferatur necessitat. A quo
tamen abbate. semper consideretur illa sententia
actuum apostolorum: quia dabatur singulis. pro
ut cuius opus erat. Ita ergo et abbas consideret
infirmitates indigentium: non malam voluntate
invidentium. In omnibus tamen iudicijs suis dei
retributionem cogitet.

De mensa abbatis. Capitu. lvi

Mensa abbatis cum pe
regrinis et hospitibus sit semp. Quo
tiens tamen minus sunt hospites
quos vult de fratribus vocare in
ipsius sit potestate. Seniores tam
vnum aut duos semper cum fratribus dimittens
dum procuret: propter disciplinam.

De artificibus monasterij. ca. lvij

Artifices si sunt in mo
nasterio. cum omni humilitate faci
ant ipsas artes. Si tamen iusserit ab
bas. Quod si aliquis ex eis extollit pro
sciencia artis sue eo quod videat aliquid
conferre monasterio. hic talis euellat ab ipsa arte et
e ij

denno p̄ eam non trāseat: nisi forte hūiliato ei ite-
rum abbas iubeat. Siquid x̄o et opibus artifi-
cum venundāduz est: videāt ip̄i p̄ quoruz manū
trāsigēda sunt. ne aliquā fraudē monasterio pre-
sumant inferre. Memorent̄ semp̄ ananie et saphi-
re: ne forte mortem quam illi in corpore ptulerunt:
hanc isti v̄l om̄es qui aliquā fraudē de rebus mo-
nasterii fecerint. in anima paciātur. In ip̄is autē
p̄c̄is. nō subrepat auaricie malū: s̄z semp̄ aliquā
tulum v̄silius detur: q̄ ab alijs datur secularibus
vt in om̄ibus glorificetur deus.

De disciplina suscipiendorum fra-
trum. Cap. lviij

Quiter veniēs q̄s
ad cōuersionē. nō ei facilis tribu-
atur ingressus: s̄z sicut ait ap̄tus
pbate spiritus si et deo sunt. Er-
go si veniens perseverauerit pul-

sans. et illatas sibi iniurias et difficultates ingres-
sus post quatuor aut quinq̄ dies visus fuerit pa-
cienter portare. et persistere petitioni sue. anuatur
et ingressus. et sit in cella hospitiū paucis die-
bus. Postea autē sit in cella nouicioz. vbi
meditetur et manducet et dormiat. Et senior ei ta-
lis deputetur. qui aptus sit ad lucrādas animas
Qui sup̄ eum oīno curiose intendat. et sollicitus

sit si reuera deū querit: si sollicitus sit ad opus di
 ad obedientiā: ad opprobria. Predicent ei dura
 ⁊ aspa: p que itur ad deū. Et si p̄miserit de stabi
 litatis sue p̄seuerantia: post duozū mensium cir
 culum legatur ei hec regula p ordinē, ⁊ dicat ei.
 Ecce lex sub qua militare. vis. Si potes obfua
 re. Ingredere. Si vero nō potes. liber discede. Si
 adhuc steterit: tūc ducatur in supradictam cellas
 nouiciorū: ⁊ iterū p̄betur in oī patientia. Et post
 sex mensium circulus: relegatur ei regula: vt sciat
 ad qd̄ ingreditur. Et si adhuc stat. post quattuor
 menses. iterū legatur ei eadem regula. Et si habi
 ta secum deliberatione. p̄miserit om̄ia custodire.
 ⁊ cūcta sibi impata f̄uare: tūc suscipiat in cōgre
 gatiōe: sciens se lege regule cōstrictū. qd̄ ei ex illa
 die nō liceat egredi de monasterio. nec collum ex
 cutere de sub iugo regule: quā sub tā morosa deli
 beratōe licuit excusar̄ at̄ suscipe. Suscipiēd̄ at̄ in
 oratorio. corā om̄ib⁹ p̄mittat d̄ stabilitate sua. ⁊
 conuersione morū suozū. ⁊ obedientia corā deo ⁊
 sanctis eius. vt si alit̄ aliter fecerit: adeo se dam
 pnādum sciat quē irridet. De qua p̄missione sua
 faciat petitionē ad nomē sanctorū quoz̄ relique
 ibi sunt: ⁊ abbatis presentis. Quam petitionem
 manu sua scribat. aut certe si nō scit litteras. alter
 ab eo rogatus scribat: ⁊ ille nouicius signū faci
 at. ⁊ manu sua sup̄ altare eam ponat. Quā dū po

fuerit. incipiat ipse nouicius mor hunc usum. Suscipe me domine secundum eloquium tuum et uiam: et non confundas me ab expectatione mea. Quae uersum omnis congregatio tertio respondeat: adlungentes gloria patri. Tunc ipse frater nouicius prosternatur singulorum pedibus: ut oriet pro eo: et iam ex illa die in congregatione reputetur. Res si quas habet: aut erogat prius pauperibus: aut facta solenniter donatione conferat monasterio: nihil sibi reseruans ex omnibus. quippe qui ex illa die nec proprii corporis potestatem se habiturum sciat. Mor ergo in oratorio eruatur rebus propriis. quibus uestitus est: et induatur rebus monasterii. Illa autem uestimenta quibus eruitur: reponantur in uestiario conseruanda. Et si aliquando suadente diabolo consenserit. ut egrediatur de monasterio quod absit. tunc erutus rebus monasterii precietur. Illas tamen petitione eius quam de super altare abbas tulit non recipiat. sed in monasterio reseruetur.

¶ De filiis nobilium vel pauperum qualiter suscipiantur. Cap. lix

Siquis forte de nobilibus offert filium suum deo in monasterio: si ipse puer minori etate est: parentes eius faciant petitiones quam supra diximus: et cum oblatione ipsam petitione. et manu pueri inuoluat in palla altaris: et sic

eū offerāt. De rebus aut suis. aut in p̄nti petitiō
 ne p̄mittāt sub iureiurando: quia nunq̄ p̄ se nū
 q̄ per suspectam p̄sonā. nec quolibet mō ei aliq̄n
 dent aut tribuāt occasionē habēdi. Vel certe si b̄
 facere noluerit: ⁊ aliqd offerre voluerit in elemo
 sina monasterio p̄ mercede sua: faciāt ex reb⁹ q̄s
 dare volūt monasterio donationē. Resuato sibi
 si ita voluerit vsu fructuario. Atq; ita oīa obstru
 ant: vt nulla suspicio remaneat p̄uero p̄ quā dece
 ptus qd absit p̄ire possit: qd erp̄m̄ento didicim⁹
 Similiter at. ⁊ paupiores faciāt. Qui nō ex toto
 nihil h̄nt. simpliciter petitionē faciāt: ⁊ cū oblati
 one offerant filium suum coram testibus.

**De sacerdotibus qui voluerint in
 monasterio habitare. Caplxx**

Quis de ordine sacerdo

I tus in monasterio se suscipi rogauerit: nō
 ei citius quidem assenciat. Tamē si oī
 no p̄steterit in hac supplicatōe. sciat se oēs disci
 plinā suaturū: nec aliquid ei relaxabit: vt sit sicut
 sc̄ptū est. Amice. ad qd veisti. Cōcedat ei t̄n post
 abbatē stat. ⁊ b̄ndicere. aut missas tenere: si t̄n ab
 bas ei suserit. sin alias: nullaten⁹ p̄sumat aliq. sci
 eus se discipline reglari subditū: ⁊ magi hūilitat
 exempla om̄ib⁹ det. Si forte ordinatiōis aut ali
 cui⁹ rei causa fuerit ī mōasterio: illū locū attēdat

quādo ingressus est in monasterio. non illū qui ei
p̄ reuerētia sacerdoti cōcessus est. Clericorū autē
si quis eodem desiderio. monasterio sociari volu-
erit: loco mediocri collocetur. si p̄mittit tñ ipse de
observatione regule. vel p̄pria stabilitate.

¶ De monachis peregrinis qualiter
suscipiantur. Cap. lxx

Siquis monach⁹ pe-
regrinus. de longinquis puincijs
supuenerit: si p̄ hospite voluerit ha-
bitare in monasterio: et contētus fu-
erit cōsuetudine loci quā inuenerit.

et nō forte supfluitate sua pturbat monasteriū. s; simpliciter cōtentus est qd̄ inuenerit. suscipiatur
quanto t̄p̄e cupit: Si qua sane rationabiliter aut
cū hūilitate caritat̄ rephenderit aut ostēderit tra-
ctet abbas prudēter. ne forte ad hoc ip̄m cū dñs
dixerit. Si vero postea voluerit stabilitatez suā
firmare: nō reuatur talis voluntas: et maxime qz
tempore hospitalitatis. potuit eius vita dinosci
¶ Si supfluus aut viciosus reptus fuerit tempore
hospitalitatis: nō solū nō debet sociari corpo-
ri monasterij: verum etiā dicat̄ ei honeste vt disce-
dat. ne eius miseria etiā alij viciantur. ¶ Si non
fuerit talis qui mereatur p̄ici: non solum si peccie-
rit suscipiatur cōgregatiōi sociandus: verū etiam

suadeatur ut stet. ut eius exemplo alij erudiatur
 Et qz in omni loco vni dno seruitur: vni regi mili-
 tatur. Que si etia tales pspererit abbas: liceat eu
 in supiori aliquatulu cōstitnere loco. Nō solū au-
 tē monachū: sed etia de supra scriptis gradibus
 sacerdotū vel clericorū. stabilire potest abbas in
 maiori q̄ ingreditur loco: si eoz talē pspererit vi-
 tam esse. Caueat aut abbas. ne aliqui d̄ alio noto
 monasterio. monachus ad habitādum suscipiat.
 sine p̄sensu abbatis sui. aut litteris p̄mēdaticijs
 qz sc̄ptū est. Qd̄ tibi non vis fieri. alij ne fecerit.
¶ De sacerdotibus monasterij. lxxij

Siquis abbas: sibi
 presbiterū aut diaconem ordina-
 ri peccierit: d̄ suis eligat. qui dign⁹
 sit sacerdotio fungi. Ordinatus
 aut. caueat elationē aut supbiam
 nec quicquā p̄sumat. nisi qd̄ ei ab
 abbate p̄cipitur. Sciens se multo magis discipli-
 ne regulari subditū. Nec occasione sacerdotij ob-
 liuiscatur regule obediētia ⁊ disciplinā: s; magis
 ac magis in deū pficiat. Locū x̄o semp illū attē-
 dat. quo ingress⁹ est in monasteriū p̄ter officiū al-
 taris. Et si forte electio cōgregatiōis. ⁊ volūtas
 abbatis. p̄ vite merito eū pmouere voluerit. Qui
 tñ regulā a decanis vel p̄positis cōstitutā sibi. ser-
 uare sciat. Q̄ si aliter fecerit vel p̄sumpserit. nō sa

terdos sed rebellio indicetur. Et sepe amonitus
si non corruerit: etiam episcopus adhibeatur in testimo-
nium. Quod si nec sic emendauerit, clarescētibus cul-
pis, precipiat de monasterio: si tamen talis fuerit eius con-
tumacia, ut subdi aut obedire regule nolit.

De ordine congregationis .lxiii

Ordines suos in mona-
sterio ita constituant, ut conversionis tem-
pus et vite meritum discernit, utque
abbas constituerit. Qui abbas non
perturbet greges sibi commissum. Nec

quasi libera utens potestate, iniuste disponat ali-
quid, sed cogitet semper quod de omnibus iudiciis et opi-
bus suis, redditur est deo ratione. Ergo secundum ordines
quos constituerit, vel quos habuerint ipsi fratres,
sic accedant ad pacem: ad communionem ad psalmum
imponendum: in choro stantem. Et in omnibus omnino locis
et aetate non discernant in ordine nec praedecedat: quia
samuel et daniel pueri presbiteros iudicauerunt.
Ergo exceptis his quos ut diximus, altiori con-
silio abbas pretulerit vel degradauerit certis et
causis: reliqui omnes ut conuertuntur ita sint. Et ver-
bi gratia qui secunda hora diei venerit in monasterio
junior se nouerit illius esse quam prima hora venit
diei, cuiuslibet etatis aut dignitatis sit. Pueris
vero, pro omnibus ab omnibus disciplina teneatur. In

maiores igitur, priores suos honorent. Priores
 minores suos diligant. In ipsa autem appellati-
 one nominū, nulli liceat aliū puro nomine appel-
 lare, sed priores iuniores suos fratres nominent
 Juniores autem priores suos nonnos vocent,
 quod intelligitur paterna reuerentia. Abbas autem
 quia vices christi agere creditur: dominus et abbas
 vocetur. Non sua assumptione, sed honore et amo-
 re christi. Ipse autem cogitet, et sic se exhibeat: ut
 dignus sit tali honore. Ubique autem sibi obuiant
 fratres, iunior a priore benedictionem petat: Tra-
 seunte maiore, minor surgat: et det ei locum seden-
 di. Nec presumat iunior cōsedere, nisi ei precipiat se-
 nior suus, ut fiat quod scriptum est, Honore inuicem pre-
 uenientes. Pueri puuli vel adolescētes in orato-
 rio vel ad mensas cum disciplina ordines suos
 consequantur. Foris autem vel ubi ubi custodia
 habeant et disciplinam usque dum ad intelligibilem
 etatem perueniant.

De ordinando abbate. Ca. lxxiij

In abbatis ordinatio-
 ne, illa semper consideretur ratio: ut
 hic constituatur, que sibi omnis con-
 gregatio secundum timorem dei si-
 ue etiam pars quous parua congre-
 gationis, saniori consilio elegerit. Vite autem merito
 et sapientie doctrina eligatur qui ordinandus est.

etiam si vltimus fuerit in ordine congregationis
¶ si etiā omnis cōgregatio vicijis suis qđ quidē
absit. cōsenciētem psonā pari cōsilio elegerit: et vi
cia ip̄a aliquaten⁹ innoticiā puenerit ep̄i. ad cui⁹
diocesim ptinet ip̄e locus. vel abbatib⁹ aut vicie
nis xp̄ianis claruerint. phibeant prauozū p̄uale
re cōsensus. s; domui dei dignū cōstituāt dispen
satozem. Scilētes p hoc se recepturos mercedē
bonā. si illud caste et zelo dei faciant. sicut ediuer
so pctm̄ si negligāt. Ordinatus aut abbas. cogi
tet semp quale onus suscepit: et cui redditurus ē
rationē villicatiōis sue. Sciat q; sibi oportere p
desse magis. q̄ p̄esse. Oportet ergo eū esse doctū
lege diuina: vt sciat vñ pferat noua et vetera. Ca
stū. sobriū. misericordē. hūilem: et sp̄ superalt; mis
iudicium. vt idem ipse cōsequat. Oderit vicia: dili
gat fratres. In ip̄a aut correptōe prudenter agat
et ne quid nimis: ne dum nimis cupit eradere
eruginem. frangatur vas. Suāq; fragilitatē sem
per suspectus sit. Memineritq; calamum quassa
tum. nō cōterendū. In quibus nō dicim⁹. vt per
mittat nutriri vicia: s; prudenter et cū caritate ea
amputet. put viderit cuiq; expedire. sicut iā diri
mus et studeat plus amari. quā timeri. Nō sit tur
bulentus et anrius. Nō sit nimius et obstinatus
Nō sit zelotipus et nimis suspiciosus: quia nun
q̄ req̄escit. In ip̄is at impijs suis sit puidus et cō

sideratus: siue scđm deū siue scđm seculū. Opera
 que iniūgit. discernat ⁊ temperet. cogitās discre-
 tionē scđi iacob dicentis. Si greges meos plus
 in ambulando fecero laborare: morientur cuncti
 vna die. Hec ergo aliaq; testimonia discretionis
 matris virtutum sumens: sic omnia temperet: vt et
 fortes sit quod cupiāt. ⁊ infirmi nō refuāiāt. Et
 p̄cipue vt presentē regulā in om̄ibus cōp̄uet. Et
 dū bene ministrauerit audiat a dño. qđ seru⁹ bo-
 nus qui erogauit triticū cōseruis suis in tpe suo
 Amē dico vob̄ ait. sup oīa bona sua p̄stituet eū.
¶ De preposito manasterij. Ca. lxxv

Ep̄is quidem con-
tingit. vt p̄ ordinationē p̄positi scā-
 dala grauiā in monasterijs oriant̄
 dum sint aliqui maligno spiritu su-
 perbie inflati. estimantes se scđos
 esse abbates: assumētes sibi tirānidē scandala nu-
 triunt. ⁊ dissensiones in cōgregatiōe faciūt. Et
 maxime in illis locis vbi ab eodem sacerdote. v̄l
 ab eis abbatibus qui abbatē ordināt. ab ip̄is et-
 iam ⁊ p̄positus ordinatur. Qđ q̄ sit absurdū faci-
 le aduertitur: qz ab ip̄o initio ordinationis mate-
 ria ei datur supbiendi: dū ei suggeritur a cogitati-
 onibus suis. erutum eū esse a potestate abbatis
 sui. Quia ab ip̄is es ⁊ tu ordinatus a quibus et

abbas: Hinc suscitatur inuidie ire rixe detractio
nes-emulatōes/dissensiōes-erordinatiōes. vt dū
cōtraria sibi abbas p̄positusq; sentiūt: ⁊ ipōrum
necesse est sub hac dissensione aīas piclitari. ⁊ hi
qui sub ip̄is sunt dū adūlant p̄tibus eūt in p̄diti
ones. Qui? piculi malū. illis respicit in capite: q̄
talibus in ordinatiōe se fecerūt auctores. Ideo
nos p̄uidemus expedire. p̄pter pacis caritatisq;
custodiam. in abbat̄ p̄edere arbitr̄o ordinatiōe
monasterij sui. Et si potest fieri. p̄ decanos ordi
netur vt añ disposuim⁹. omnis vtilitas monaste
rii. put abbas disposuerit. vt dū pluribus cōmit
titur: vnus nō supbiat. Qui si aut loc⁹ expetit: aut
p̄gregatō petierit rōnabilit̄ cū hūilitate: ⁊ abbas
iudicauerit expedire. quēcūq; elegerit cū cōsilio
fratrū timētū deū: ordinet ip̄e sibi p̄positū. Qui
tñ p̄posit⁹ illa agat cū reuerētia. q̄ ab abbate suo
ei inūcta fuerit: nihil p̄tra abbat̄ volūtātē ⁊ ordi
natiōe faciēs. Quā quātū p̄latus ē ceter̄. tāto eū
oportet solícite obſuare p̄cepta regule. Qui pre
posit⁹. si reptus fuerit viciōsus. aut elatiōe dece
ptus supbie aut cōtemptor̄ sc̄tē regule fuerit cō
p̄batus: amoneat̄ verbis vsq; quater. Si nō emē
dauerit: adhibeat̄ ei correptio discipline regular̄
Qui si neq; sic correxerit: tūc deiciat̄ de ordine pre
positure: ⁊ alius q̄ dignus est in loco ei⁹ subroge
tur. Qui si ⁊ postea in cōgregatōe q̄et⁹. ⁊ obediēs

34
nō fuerit: etiā de monasterio expellat. Cogitet tñ
abbas se de om̄ibus iudicijs suis deo redditurū
rōnē: ne forte aut iuidie- aut zeli flama urat aīas
¶ De hostiarijs monasterij. Ca. lxxvj

A portaz monasterij
ponatur sener sapiens. qui sciat ac
cipere responsū ⁊ reddere: cuius
maturitas eū nō sinat vagari. Qui
portarius cellā debet habere surta
portā vt veniētes semp p̄ntem inueniāt. a quo re
spōsus accipiāt. Et mox vt aliq̄s pulsauerit. aut
paup̄ clamauerit. dō gr̄as r̄ndeat. aut b̄ndicat. ⁊
cū om̄i m̄asuetudine timor̄ dei respōsum reddat
festināter cū feruore caritat̄. Qui portari⁹ si indi
get solatio iuniorē fratrem accipiat. Monasteri
um āt si possit fieri ita debz p̄strui: vt oīa necessa
ria. i. aqua- molēdinū- ortus pistoriū. v̄l artes di
uerse itra mōasteriū exerceant: vt nō sit necessitas
monachis vagādi foras: qz oīno nō expedit aīa
b⁹ eoz. Hāc aut̄ regulā volum⁹ sepi⁹ in cōgrega
tione legi: nequis fratrum se de ignorātia excuset.

¶ De fratrib⁹ in via dirigēdis. lxxvij
Dirigendi fratres in via

oīm fratrum v̄l abbat̄ se oīonē comendēt ⁊
semp ad oīonē vltimā opis dei. p̄mēoratio oīm
absentiuz fiat. Reuertētes āt de via s̄res: ip̄o die

quo redeunt: p omnes canonicas horas dñi erplet
op⁹ dñi. pstrati solo oratorij. ab omib⁹ petat orati
onē ppter excessus: ne qd forte subripuerit in via
visus aut audit⁹. male rei aut ociosi smōis. Nec
psumat quisq⁹ alio referre. quecunq⁹ foris mona
sterio viderit. aut audierit: quia plurima destru
ctio est. Q⁹ si quis psumpserit: vindicte regulari
subiaceat. Similiter ⁊ qui presumpserit claustra
monasterij egredi: vel quocunq⁹ ire: vel quippias
q⁹uis parū sine iussione abbatis facere.

Si fratri impossibilia a priore iu
beantur. Cap. lxxviii

Si cui fratri aliq⁹ forte
gravia aut impossibilia iniungunt
suscipiat quidē iubentis imperium
cum omni māsuétude ⁊ obediētia.
Q⁹ si omnino virium suarū mensu
raz viderit pōdus excedere: impossibilitatis sue
causas ei qui sibi p⁹est: pacienter. ⁊ oportune sug
gerat: non supbiēdo. aut resistēdo. vel cōtradicen
do. Q⁹ si post suggestionem in sua sentētia prio
ris imperiū pdurauerit: sciat iunior ita sibi expe
dire: ⁊ ex caritate p⁹fidēs d⁹ adiutorio dei obediat
Ut in monasterio non presumat
alter alterum defendere. Cap. lxxix

Recavendum est: ne

quavis occasione p̄sumat alter alte-
rum defendere monachuz in mona-
sterio. aut quasi tueri: etiam si qua-
libet consanguinitatis pp̄inquitas
te iungant: Nec quolibet mō id a monachis p̄su-
matur. Quia exinde granissima occasio scanda-
lorum. oriri potest. Qd̄ si quis hec transgressus
fuerit: acrius coerceatur.

¶ Ut nō presumat quisq̄ passim ali-
um cedere in monasterio. Cap. lxx

Etetur ī monasterio

omnis p̄sumptionis occasio. Ordi-
namus atq̄ cōstitum⁹: vt nulli lice-
at quēq̄ fratrū suorū et comunica-
re. aut cedere: nisi cui potestas ab ab-
bate data fuerit. Peccantes aut̄ corā om̄ibus ar-
guantur: vt ceteri metum habeāt. Infantibus ve-
ro vsq̄ ad q̄ntumdecimū annū etatis. discipline
diligentia sit ⁊ custodia adhibeatur ab omnibus
Sed ⁊ hoc enī omni mensura ⁊ rōne. Nam in for-
tiori etate qui presumpserit alio uaten⁹ sine prece-
pto abbatis. vel in ip̄is infantibus sine discretio-
ne exarserit: discipline regulari subiaceat. Qz scri-
ptum est. Quod tibi non vis fieri alio ne feceris.

f

¶ Ut obediētes sint inuicē frēs. lxxj

Obedientie bonū. nō

solum abbati exhibēdus est: sed etiam sibi inuicem ita obediāt fratres. Sciētes p̄ hāc obedientie vias. se ituros ad deū. Premisso ergo abbatibus aut p̄positorū qui ab eo cōstituūtur imperio. cui nō pmittimus priuata imperia p̄poni: de cetero omnes iuniores. prioribus suis omni caritate et solitudine obediāt. Quisquis cōtentio sus reperitur: corripatur. Si quis autē frater p̄ quis minima causa ab abbate. vel a quocūq; p̄ore suo corripitur quolibet mō vel si leuiter senserit animos priorū cuiusq; cōtra se iratos vel cōmotos quibus modice: mox sine mora tādū p̄stratus in terra. an pedes eius iaceat satisfaciēs: vsq; dum benedictione sanetur illa comotio. Quisquis cōtempserit facerē: aut corporali vindicte subiaceat aut si cōtumar fuerit: de monasterio expellatur.

¶ De zelo bono quem debent monachi habere. Capitulum lxxij

Sicut est zelus amaritudinis malus. qui sepat a dō et ducit ad infernū: ita est zelus bonus qui sepat a vicijis. et ducit ad deum

et ad vitam eternam. Dunc ergo zelum, feruentissimo amore exerceat monachus: id est ut honore se iniuriam preueniat. Infirmittates suas siue corporum, siue morum, patientissime toleret. Obedientiam sibi certatim impendant. Nullus quod sibi utile iudicat sequatur, sed quod magis alio, charitatez fraternitatis casto impendant amore. Deum timeant, abbatem suum sincera et humili caritate diligant. Episcopo omnino nihil preponant: qui nos pariter ad vitam eternam perducatur. Amen.

De eo quod non omnis observatio iusticie in hac sit regula constituta. c. lxxiiij

Regulam hanc descripsimus, ut eam observantes in monasteriis, aliquatenus vel honestatem morum: aut initiu conuersationis nos demonstramus habere. Ceterum ad perfectionem conuersationis qui festinat sunt doctrine sanctorum patrum: quarum observatio, producit hominem ad celsitudinem perfectionis: Que enim pagina, aut quis sermo diuine auctoritatis veteris ac noui testamenti, non est rectissima norma vite humane, aut quis liber sanctorum catholicorum patrum hoc non resonat: ut recto cursu pueniamus ad creatorem nostrum: Necnon et collationes patrum, et instituta et vita eorum, et regula sancti

patris nostri basilij. quid aliud sunt nisi beneuolentium. et obedientius monachorum exempla et instrumenta virtutum: Nobis desidiosis. et male uidentibus atque negligentibus. rubor confusionis est. Quisquis ergo ad patriam celestem festinas. hanc minimam inchoationis regulam descriptam. adiuuante christo perfice. Et tuuc demum ad maiora que supra commemorauimus doctrine virtutumque culmina. deo protegente peruenies amen. Facientibus hec vita erit eterna.

ExPLICIT regula sanctissimi patris nostri Benedicti. Tu autem domine miserere nostri. Deo gratias.

Hec est breuis compilatio sancte regule patris nostri beatissimi benedicti.

Monachorum regula.
Que caret omni macula.
Sic docet iuste uiuere.
Si uelis intelligere.
Sanctus benedictus instituit.
Sed tibi semper expedit.
Ut sis honestus patiens.

Discretus constans innocens.
 Perfectus verax humilis.
 Communis clemens utilis.
 Deuotus simplex abstinens.
 Modestus mitis sapiens.
 Cum surgis ad vigilias.
 Exterge cordis maculas.
 Peccati sit contritio.
 Veracis satisfactio.
 Mor dum sis in ecclesia.
 Not lingua conscientia.
 Decantet et intelligat.
 Nam vnus aper obligat.
 Qui dum stas inter alios.
 Tene dimissos oculos.
 Absentem nunquam iudices.
 Nec duris verbis imperes.
 Nec lingua tua proferat.
 Nisi quod mens desiderat.
 Cum solari loquere.
 Scripturas sacre pagine.
 De nocte sit capitulum.
 Quod tibi purgat animum.
 Et emendare studeas.
 Quod negligenter properas.
 Cum audis anologium.
 Tunc crucis fac signaculum.

Nec ab horis remaneas.
Ne seducat te sathanas.
Non iactes te nec videas.
Libenter cunctis seruias.
Cum fatigatus fueris.
Vide que bona feceris.
Mortem infernum cogita.
Paradisique gaudia.
Dum venis ad capitulum.
Precare dei filium.
At tuum os custodiat.
Et actus tuos dirigat.
Cum surgis ad iudicium.
Deuita multiloquium.
In mente pacem habeas.
At crucifixum recolas.
Et si proclamas socios.
Custodi manus oculos.
Ne videatur vltio.
Sed pia castigatio.
Dum stas in refectorio.
Sit lingua sub silentio.
Cum cibus tibi traditur.
Attende quicquid legitur.
Os tuum nihil respuat.
Sed laudes deo referat.
Roga dei clementiam